

**UCHWAŁA NR XVIII/239/2016  
RADY MIEJSKIEJ W KOSZALINIE**

z dnia 24 marca 2016 r.

**w sprawie przyjęcia „Sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszalinie za 2015 rok”.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i poz. 1890), art. 12 pkt 11 w związku z art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1445 i poz. 1890), art. 110 ust. 9 oraz art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, poz. 693, poz. 1045, poz. 1058, poz. 1240, poz. 1310, poz. 1359, poz. 1607, i poz. 1830 ), art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332, poz. 1045, poz. 1199 i poz. 1830) Rada Miejska w Koszalinie uchwala, co następuje:

**§ 1.** Przyjmuje „Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszalinie za 2015 rok”, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

**§ 2.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady  
Miejskiej

**Krystyna Kościńska**

# **MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KOSZALINIE**

Załącznik  
do Uchwały Nr XVIII/239/2016  
Rady Miejskiej w Koszalinie  
z dnia 24 marca 2016 r.

## **SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W KOSZALINIE ZA 2015 ROK**

---

**KOSZALIN 2016**

Wstęp	4
1. Struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	4
2. Kadra Ośrodka	5
2.1. Zatrudnienie i wynagrodzenie	5
2.2. Kwalifikacje i wykształcenie pracowników	7
2.3. Doksztalcenie i szkolenie pracowników	8
3. Środki finansowe wydatkowane w 2015 roku	8
4. Zadania realizowane przez Ośrodek	10
4.1. Zadania własne gminy	10
4.1.1. Zasiłki celowe i okresowe, składki na ubezpieczenie społeczne	10
4.1.2. Zasiłki stałe	11
4.1.3. Dożywianie	12
4.1.4. Usługi opiekuńcze	13
4.1.5. Świadczenie całodobowych usług opiekuńczych i bytowych	14
4.1.6. Sprawianie pogrzebów	15
4.1.7. Dodatki mieszkaniowe	15
4.1.8. Wsparcie osób w podeszłym wieku	16
4.1.9. Zapewnienie schronienia i pomoc osobom bezdomnym	17
4.1.10. Kierowanie i umieszczanie w domach pomocy społecznej	18
4.1.11. Mieszkanie chronione	19
4.1.12. Składki zdrowotne	20
4.1.13. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka finansowana ze środków własnych gminy	20
4.1.14. Wypłacanie wynagrodzenia dla kuratorów za sprawowanie kurateli	21
4.2. Zadania zlecone gminie	21
4.2.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	21
4.2.2. Wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki	22
4.2.3. Świadczenia rodzinne, pielęgnacyjne i fundusz alimentacyjny	22
4.2.3.1. Świadczenia rodzinne	22
4.2.3.2. Zasiłek dla opiekunów	27
4.2.3.3. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	28
4.2.3.4. Obsługa dłużników alimentacyjnych	29
4.2.3.5. Dodatki energetyczne	31
5. Zadania własne powiatu	32
5.1. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej	34
5.2. Kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych	39
5.3. Udzielanie pomocy w integracji ze środowiskiem osobom pełnoletnim mającym trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, zakłady poprawcze, rodziny zastępcze	40
5.4. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego	41
5.5. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	42
6. Mierniki realizowanych zadań	45
6.1. Świadczeniobiorcy systemu pomocy społecznej	45
6.2. Powody przyznania pomocy rodzinom objętym pomocą społeczną	45
6.3. Decyzje i odwołania	46

6.4.	Skargi _____	47
6.5.	Kontrole zewnętrzne _____	47
7.	Pomoc środowiskowa _____	48
7.1.	Praca socjalna _____	49
7.2.	Kontrakt socjalny _____	49
7.3.	Asystent rodziny _____	50
7.4.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie _____	51
7.5.	Pomoc dla osób opuszczających zakłady karne _____	52
7.6.	Działalność Klubu Integracji Społecznej _____	52
8.	Realizacja programów i projektów dotyczących działań z zakresu pomocy społecznej _	53
8.1.	Projekt „Nowy zawód-nowa perspektywa” _____	53
8.2.	„RAZEM ŁATWIEJ – Koszaliński Program Wspierania Osób z Zaburzeniami Psychicznymi i Niepełnosprawnych Intellektualnie” _____	53
8.3.	„Program wspierający powrót osób bezdomnych do społeczności” _____	54
8.4.	„Gminne programy na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego – edycja 2015” _____	55
8.5.	Program korekcyjno- edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie _____	56
9.	Inne zadania realizowane przez MOPS _____	56
9.1.	Wypoczynek letni _____	56
9.2.	Weekendowe warsztaty wyjazdowe połączone ze specjalistycznymi zajęciami terapeutycznymi _____	56
9.3.	Stáže zawodowe i praktyki studenckie _____	57
9.4.	Prace społecznie użyteczne _____	57
9.5.	Kandydaci na kuratorów lub opiekunów prawnych dla osób częściowo lub całkowicie ubezwłasnowolnionych _____	58
9.6.	Udział w programach lokalnych _____	58
9.6.1.	Program Zapobiegania Przemocy oraz Ochrony Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli pn. „Bezpieczny Koszalin” _____	58
9.6.2.	„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Koszalin na lata 2009-2015” _____	59
9.6.3.	Koszaliński Program Wychodzenia z Bezdomności i Łagodzenia Jej Skutków na lata 2010-2015 „DROGOWSKAZ” _____	59
9.6.4.	„Miejski Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2013-2015” _____	60
9.6.5.	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Koszalina na lata 2011-2015 _____	60
10.	Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi _____	61
11.	Działalność Informacyjno-promocyjna _____	64
12.	Wybrane działania w celu poprawy funkcjonowania Ośrodka _____	65
13.	Potrzeby _____	65
	Wykaz wykresów i tabel _____	67

## **Wstęp**

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej składa coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka i przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej, natomiast zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przedstawia sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Sprawozdanie niniejsze, ze względu na komplementarny zakres informacji wynikających ze spełnienia obydwu powołanych wyżej obowiązków sprawozdawczych, prezentuje te informacje łącznie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszalinie jest jednostką budżetową, powołaną do realizacji zadań własnych gminy i powiatu oraz zadań zleconych miastu przez administrację rządową. W 2015 roku Ośrodek działał na podstawie Statutu przyjętego Uchwałą Nr XVII/215/2011 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 22 grudnia 2011 r. ze zm. oraz Zarządzenia nr 75 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszalinie z dnia 26 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszalinie.

Podstawowym aktem prawnym, na podstawie, którego funkcjonuje Ośrodek, jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Oprócz zadań wynikających z ww. ustawy Ośrodek realizuje również zadania wynikające z innych ustaw, a w szczególności z:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych,
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

### **1. Struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej**

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku, zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszalinie stanowiącym Załącznik do Zarządzenia nr 75 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszalinie z dnia 26 sierpnia 2015 roku, w skład wewnętrznej struktury organizacyjnej MOPS wchodziły następujące komórki organizacyjne:

- Dyrektor - Bogumiła Szczepanik,
- Zastępca Dyrektora ds. Świadczeń - Violetta Jakubowska,
- Zastępca Dyrektora ds. Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej - Urszula Borzęcka,
- Główny Księgowy - Danuta Leciaho-Szymańska,
  
- Dział Administracyjno – Techniczny,
- Dział Dodatków Mieszkaniowych,
- Dział Finansowo – Księgowy,
- Dział Obsługi Świadczeń,
- Dział Opieki Zastępczej,
- Dział Organizacji i Kadr,
- Dział Osób Starszych i Niepełnosprawnych,
- Dział Projektów Rozwojowych,
- Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych,
- Rejon Pracy Socjalnej nr 1,
- Rejon Pracy Socjalnej nr 2,
- Rejon Pracy Socjalnej nr 3,
- Rejon Pracy Socjalnej nr 4 (Zespół ds. Bezdomności),
- Stanowisko ds. bhp,
- Zespół Informatyków,
- Zespół Kontroli,
- Zespołu ds. Koordynacji Działań w Zakresie Przeciwdziałania Przemocy,
- Zespół Radców Prawnych.

## 2. Kadra Ośrodka

### 2.1. Zatrudnienie i wynagrodzenie

Według stanu na dzień **31 grudnia 2015 roku**, zadania własne gminy i powiatu oraz zadania zlecone miastu przez administrację rządową realizowało **183** pracowników.

Struktura i stan zatrudnienia kadry Ośrodka przedstawiały się następująco:

- liczba etatów – 174,2
- liczba osób zatrudnionych – 183 pracowników, w tym:

**Tabela nr 1.** Zatrudnienie w MOPS w Koszalinie w podziale na komórki wg stanu na 31.12.2015 r.

Lp.	Stanowiska	Liczba osób
<b>I</b>	<b>Kierownicze stanowiska urzędnicze, w tym:</b>	<b>19</b>
1.	Dyrektor	1
1.	Zastępca Dyrektora	2
3.	Główny Księgowy	1
4.	Kierownik Działu	13

5.	Zastępca Kierownika Działu	2
<b>II</b>	<b>Pracownicy socjalni, w tym:</b>	<b>54</b>
1.	Starszy specjalista pracy socjalnej	10
2.	Specjalista pracy socjalnej	20
3.	Starszy pracownik socjalny	9
4.	Pracownik socjalny	15
<b>III</b>	<b>Specjaliści, w tym:</b>	<b>6</b>
1.	Psycholog	4
2.	Pedagog	1
3.	Konsultant	1
<b>IV</b>	<b>Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej</b>	<b>4</b>
<b>V</b>	<b>Asystent rodziny</b>	<b>3</b>
<b>VI</b>	<b>Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach urzędniczych</b>	<b>95</b>
<b>VII</b>	<b>Stanowiska obsługi</b>	<b>2</b>
<b>Ogółem:</b>		<b>183</b>

Źródło: MOPS Koszalin

**Tabela nr 2.** Pracownicy zatrudnieni na stanowisku pracownik socjalny z podziałem na komórki organizacyjne wg stanu na dzień 31.12.2015 r.\*

Lp.	Dział	Stanowisko	Liczba osób
1.	Dział Opieki Zastępczej	Pracownik socjalny	3
2.	Dział Osób Starszych i Niepełnosprawnych	Pracownik socjalny	8
3.	Rejon Pracy Socjalnej nr 1	Pracownik socjalny	10
4.	Rejon Pracy Socjalnej nr 2	Pracownik socjalny	10
5.	Rejon Pracy Socjalnej nr 3	Pracownik socjalny	10
6.	Rejon Pracy Socjalnej nr 4 (Zespół ds. Bezdomności)	Pracownik socjalny	10
7.	Zespół ds. Koordynacji Działań w Zakresie Przeciwdziałania Przemocy	Pracownik socjalny	3
<b>Razem:</b>			<b>54</b>

\* Dotyczy osób zatrudnionych na stanowisku pracownik socjalny, starszy pracownik socjalny, specjalista pracy socjalnej, starszy specjalista pracy socjalnej.

Źródło: MOPS Koszalin

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Ośrodek zatrudniał **54** pracowników socjalnych na **2 394** rodziny, którym przyznano świadczenia, co zgodnie ze sprawozdaniem MPIPS-03 za 2015 rok z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach stanowi jednego pracownika socjalnego zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy na **44** rodziny i osoby samotnie gospodarujące.

Zgodnie z art. 110 pkt 11 ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą

socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Przeciętne wynagrodzenie kadry Ośrodka na dzień 31.12.2015 r. wyniosło **3 171,58 zł**, natomiast przeciętne wynagrodzenie 54 osób zatrudnionych na stanowisku pracownik socjalny wyniosło **3 073,93 zł**.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zatrudnieni na stanowiskach urzędniczych podlegają corocznej ocenie kwalifikacyjnej. Na przestrzeni 2015 roku oceną objęto 92 pracowników, z których:

- 70 osób (tj. 76,10 % ogółu badanych) otrzymało ocenę bardzo dobrą,
- 18 osób (tj. 19,56 % ogółu badanych) otrzymały ocenę dobrą,
- 2 osoby (tj. 2,17 % ogółu badanych) otrzymały ocenę zadawalającą,
- 2 osoby (tj. 2,17 % ogółu badanych) otrzymały ocenę negatywną.

## 2.2. Kwalifikacje i wykształcenie pracowników

Kadra kierownicza, pracownicy zatrudnieni na stanowiskach urzędniczych, pomocniczych i obsługi posiadają wykształcenie wymagane przepisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych. Ponadto wszystkim pracownikom stwarza się warunki umożliwiające podnoszenie kwalifikacji zawodowych w ramach szkoleń, kursów, seminariów.

**Tabela nr 3.** Wykształcenie pracowników MOPS w Koszalinie w podziale na komórki wg stanu na 31.12.2015 r.

Komórka organizacyjna	zasadnicze	średnie	licencjackie	magisterskie	poddyplomowe
Dyrektor				1	1
Zastępca Dyrektora				2	2
Główny Księgowy		1			
Dział Administracyjno-Techniczny	2	2	3	5	1
Dział Finansowo – Księgowy		4		7	3
Dział Obsługi Świadczeń		6	1	4	2
Dział Opieki Zastępczej		1		18	5
Dział Organizacji i Kadry		1	1	4	2
Dział Projektów Rozwojowych				4	1
Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych		2	4	21	5
Dział Dodatków Mieszkaniowych			1	7	3
Dział Osób Starszych i Niepełnosprawnych		4	1	9	4



Rejon Pracy Socjalnej nr 1		1	5	8	1
Rejon Pracy Socjalnej nr 2		5	1	8	2
Rejon Pracy Socjalnej nr 3		1	2	12	
Rejon Pracy Socjalnej nr 4 (Zespół ds. Bezdomności)		4		9	3
Zespół Informatyków				2	
Zespół Kontroli				1	1
Zespół ds. Koordynacji Działań w Zakresie Przeciwdziałania Przemocy		1	1	2	2
Zespół Radców Prawnych				3	
Stanowisko ds. bhp				1	1
<b>Razem</b>	<b>2</b>	<b>33</b>	<b>20</b>	<b>128</b>	<b>39</b>

Źródło: MOPS Koszalin

### 2.3. Dokszałcenie i szkolenie pracowników

W ostatnich latach obserwuje się stały wzrost liczby realizowanych przez pomoc społeczną zadań, co wiąże się z koniecznością stałego doskonalenia zawodowego, poszerzania posiadanej wiedzy i umiejętności. Rosnące wymagania w stosunku do pracowników socjalnych, jak i pracowników obsługi administracyjno – finansowej Ośrodka, przynoszą coroczny wzrost poziomu wykształcenia kadry. W roku 2015 pracownicy MOPS podnieśli swoje kwalifikacje w następujących formach dokszałcania:

- studia magisterskie - 1 osoba,
- studia podyplomowe - 4 osoby,
- kurs Studium Pomocy Ofiarom Przemocy w Rodzinie – 1 osoba,
- kurs Studium Pomocy Psychologicznej i Interwencji Kryzysowej – 1 osoba.

Tabela nr 4. Szkolenia pracowników w 2015 roku

Liczba odbytych szkoleń	Liczba osób objętych szkoleniami	Środki wydatkowane na szkolenia (w tys. zł)
82	181	20,7

Źródło: MOPS Koszalin

### 3. Środki finansowe wydatkowane w 2015 roku

Na realizację zadań pomocy społecznej oraz utrzymanie komórek organizacyjnych w 2015 roku Ośrodek wydatkował środki w wysokości **53 179,0 tys. zł**, w tym:

- z budżetu miasta na zadania własne gminy **26 336,4 tys. zł**,
- zadania własne gminy Program „Nowy zawód - nowa perspektywa” **41,8 tys. zł**,
- z budżetu państwa na zadania zlecone gminie **21 199,9 tys. zł**,
- z budżetu państwa na zadania powierzone gminie Program „Razem łatwiej” **34,2 tys. zł**,

- z budżetu miasta na zadania własne powiatu **5 560,8 tys. zł**,
- z budżetu państwa na zadania zlecone powiatowi **5,9 tys. zł**.

Ośrodek realizował także zadania z zakresu rehabilitacji społecznej finansowane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Obsługa finansowa PFRON odbywała się w Urzędzie Miejskim. W okresie od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r. wydatkowano kwotę **2 209,9 tys. zł**. Ponadto realizowany był pilotażowy program „Aktywny samorząd”, na który wydatkowano kwotę **174,0 tys. zł** oraz zadania finansowane z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w kwocie **209 tys. zł**.

Tabela nr 5. Wydatki na realizację wszystkich zadań Ośrodka w latach 2013-2015

Rozdział	Treść	Wykonanie w 2013 r. w tys. zł	Wykonanie w 2014 r. w tys. zł	Wykonanie w 2015 r. w tys. zł
<b>85195</b>	<b>Pozostała działalność</b>	<b>5,5</b>	<b>10,6</b>	<b>14,3</b>
	zadania zlecone gminie	5,5	10,6	14,3
<b>85201</b>	<b>Placówki opiekuńczo-wychowawcze</b>	<b>1 153,6</b>	<b>1 023,0</b>	<b>946,2</b>
	zadania własne powiatu	1 153,6	1 023,0	946,2
<b>85202</b>	<b>Domy Pomocy Społecznej</b>	<b>3 608,5</b>	<b>4 103,0</b>	<b>4 025,8</b>
	zadania własne gminy	3 608,5	4 103,0	4 025,8
<b>85203</b>	<b>Ośrodki wsparcia</b>	<b>218,8</b>	<b>262,9</b>	<b>181,6</b>
	zadania własne gminy	218,8	262,9	181,6
<b>85204</b>	<b>Rodziny zastępcze</b>	<b>3 513,7</b>	<b>3 554,5</b>	<b>3 906,4</b>
	zadania własne powiatu	3 440,9	3 534,8	3 906,4
	zadania powierzone powiatowi	72,8	19,7	-
<b>85205</b>	<b>Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy</b>	<b>47,3</b>	<b>7,5</b>	<b>5,9</b>
	zadania własne powiatu	-	7,5	-
	zadania zlecone powiatowi	7,5	-	5,9
	zadania powierzone gminie	39,8	-	-
<b>85206</b>	<b>Wspieranie rodziny</b>	<b>72,9</b>	<b>119,1</b>	<b>136,8</b>
	zadania własne gminy	72,9	119,1	136,8
<b>85212</b>	<b>Świadczenia rodzinne</b>	<b>19 751,1</b>	<b>19 967,8</b>	<b>21 418,2</b>
	zadania własne gminy	317,3	491,4	768,6
	zadania zlecone gminie	19 433,8	19 476,4	20 649,6
<b>85213</b>	<b>Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej</b>	<b>300,3</b>	<b>327,3</b>	<b>404,0</b>
	zadania własne gminy	186,5	190,0	178,4
	zadania zlecone gminie	113,8	137,3	225,6
<b>85214</b>	<b>Zasiłki i pomoc w naturze</b>	<b>5 566,5</b>	<b>4 565,1</b>	<b>4 009,6</b>
	zadania własne gminy	5 566,5	4 565,1	4 009,6
<b>85215</b>	<b>Dodatki mieszkaniowe</b>	<b>5 030,3</b>	<b>5 076,8</b>	<b>4 806,9</b>
	zadania własne gminy	5 030,3	4 996,2	4 707,6
	zadania zlecone gminie	-	80,6	99,3
<b>85216</b>	<b>Zasiłki stałe</b>	<b>2 141,6</b>	<b>2 105,5</b>	<b>2 123,4</b>
	zadania własne gminy	2 141,6	2 105,5	2 123,4
<b>85218</b>	<b>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</b>	<b>716,4</b>	<b>707,2</b>	<b>707,2</b>
	zadania własne powiatu	716,4	707,2	707,2

<b>85219</b>	<b>Ośrodki Pomocy Społecznej</b>	<b>6 846,7</b>	<b>7 469,9</b>	<b>7 928,9</b>
	zadania własne gminy	6 824,5	7 433,8	7 889,7
	zadania zlecone gminie	22,2	36,1	39,2
<b>85220</b>	<b>Jednostki Specjalistyczne poradnictwa socjalnego, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej</b>	<b>16,1</b>	<b>18,9</b>	<b>15,2</b>
	zadania własne gminy	16,1	18,9	15,2
<b>85228</b>	<b>Usługi opiekuńcze</b>	<b>1 677,7</b>	<b>1 628,1</b>	<b>1 343,9</b>
	zadania własne gminy	1 501,2	1 628,1	1 180,3
	zadania zlecone gminie	176,5	-	163,6
<b>85231</b>	<b>Pomoc dla cudzoziemców</b>	<b>6,2</b>	<b>5,6</b>	<b>-</b>
	zadania zlecone powiatowi	6,2	5,6	-
<b>85232</b>	<b>Centra Integracji społecznej</b>	<b>17,1</b>	<b>18,5</b>	<b>23,2</b>
	zadania własne gminy	17,1	18,5	23,2
<b>85295</b>	<b>Pozostała działalność</b>	<b>1 377,2</b>	<b>1 557,5</b>	<b>1 139,8</b>
	zadania własne gminy	971,7	993,3	1 096,3
	zadania zlecone gminie	404,5	563,2	8,3
	zadania powierzone gminie	-	-	34,2
	zadania własne powiatu	1,0	1,0	1,0
<b>85395</b>	<b>Pozostała działalność</b>	<b>1 044,3</b>	<b>981,9</b>	<b>41,8</b>
	zadania własne gminy Program START	767,7	667,1	-
	zadania własne gminy Program "Nowy zawód, nowa perspektywa"	-	314,8	41,8
	<b>Ogółem</b>	<b>53 210,5</b>	<b>53 510,7</b>	<b>53 179,0</b>

Źródło: MOPS Koszalin

#### 4. Zadania realizowane przez Ośrodek

##### 4.1. Zadania własne gminy

##### 4.1.1. Zasiłki celowe i okresowe, składki na ubezpieczenie społeczne

W ramach realizacji zadań własnych gminy przyznawano i wypłacano świadczenia pieniężne:

- 1) osobom/rodzinom, których dochód był niższy od kryterium dochodowego:
  - zasiłek okresowy – przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie,
  - zasiłek celowy – przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej (w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego),
- 2) osobom/rodzinom, których dochód był wyższy niż kryterium dochodowe:
  - specjalny zasiłek celowy,
  - zasiłek celowy w przypadku poniesienia strat w wyniku zdarzenia losowego.

Kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej wynosi:

- dla osoby samotnie gospodarującej - 634 zł (do 30 września 2015 r. - 542 zł),
- dla osoby w rodzinie - 514 zł (do 30 września 2015 r. - 456 zł).

**Tabela nr 6.** Realizacja pomocy społecznej w formie zasiłków celowych i okresowych oraz składek na ubezpieczenie społeczne w latach 2013-2015

Lp.	Formy pomocy	Wykonanie za 2013 r.		Wykonanie za 2014 r.		Wykonanie za 2015 r.		Dynamika (8:6)
		Liczba osób	Kwota świadczeń w tys. zł	Liczba osób	Kwota świadczeń w tys. zł	Liczba osób	Kwota świadczeń w tys. zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<b>1</b>	<b>Zasiłki celowe w tym:</b>	<b>x</b>	<b>2846,9</b>	<b>x</b>	<b>2653,4</b>	<b>x</b>	<b>2746,1</b>	<b>103,49</b>
1.1	Żywność	511	109,7	486	118,7	743	256,1	215,75
1.2	Opał	518	250,6	423	251,0	370	215,2	85,74
1.3	Odzież	729	85,2	576	65,2	442	54,5	83,59
1.4	Leki i leczenie	298	53,2	171	31,0	181	40,7	131,29
1.5	Posiłki	1295	1270,0	1115	1142,7	1287	1468,8	128,54
	w tym: dotacja z budżetu państwa	x	541,4	x	618,5	x	807,3	130,53
1.6	Zasiłek na zakup posiłku	997	668,8	872	565,4	540	408,8	72,30
	w tym: dotacja z budżetu państwa	x	394,2	x	344,5	x	245,2	71,18
1.7	Inne formy pomocy	1268	372,1	1144	425,4	727	251,9	59,21
1.8	Specjalne Zasiłki celowe	146	37,7	127	54,0	118	50,1	92,78
<b>2</b>	<b>Zasiłki okresowe</b>	<b>2030</b>	<b>3655,2</b>	<b>1672</b>	<b>2874,7</b>	<b>1351</b>	<b>2316,0</b>	<b>80,56</b>
<b>3</b>	<b>Ogółem</b>	<b>x</b>	<b>6502,1</b>	<b>x</b>	<b>5528,1</b>	<b>x</b>	<b>5062,1</b>	<b>91,57</b>

Źródło: MOPS Koszalin

Przedstawione dane wykazują tendencję główną: spadek liczby osób i wydatków ogółem na zasiłki okresowe (spadek o prawie 700 osób uprawnionych od 2013 roku), co wiąże się z mniejszą liczbą osób uprawnionych również do zasiłków celowych.

#### 4.1.2. Zasiłki stałe

Zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,

- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę

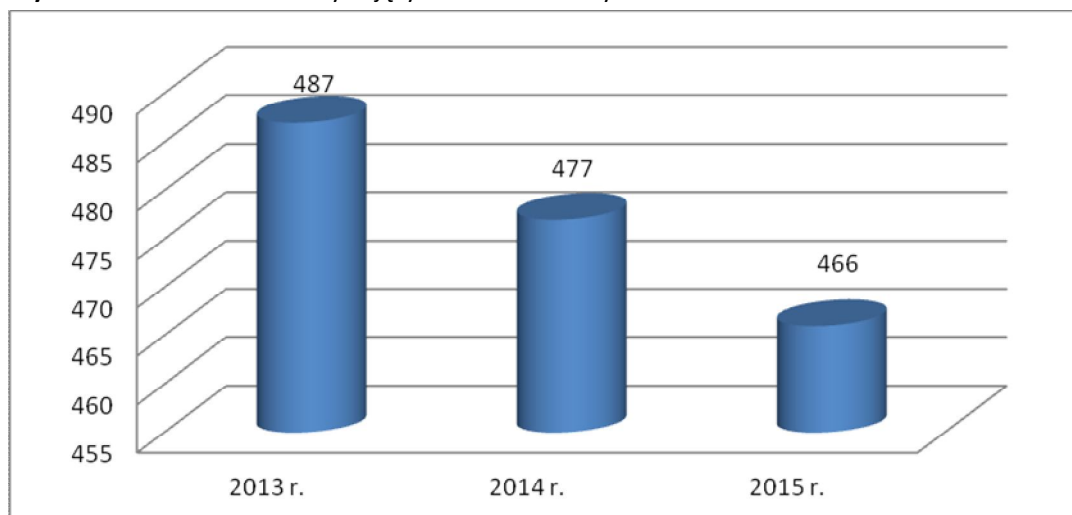
w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi 604 zł, natomiast minimalna wysokość zasiłku nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie.

W roku 2015 pomocą w formie zasiłku stałego objęto 466 osób, wydatkując na ten cel 2 123,4 tys. zł.

W porównaniu do 2014 roku liczba osób korzystająca z zasiłku stałego zmniejszyła się o 11 osób. Główną przyczyną spadku liczby osób objętych tą formą pomocy było nabycie przez część świadczeniobiorców uprawnień do emerytury lub renty.

**Wykres nr 1.** Liczba osób korzystających z zasiłków stałych w latach 2013-2015



Źródło: MOPS Koszalin

#### 4.1.3. Dożywianie

Uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie wieloletniego programu wspierania gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020, ustanowiła wieloletni program wspierania finansowego gmin w realizacji zadania dożywiania dzieci i zapewnienia posiłku osobom tego pozbawionym „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W ramach ww. programu oraz na podstawie uchwał Rady Miejskiej w Koszalinie:

- 1) nr XXXIX/589/2014 z dnia 6 lutego 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020,

2) nr XIX/290/2004 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 28 października 2004 r. w sprawie ustalenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej, z wyłączeniem wydatków na usługi oraz zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie,

udzielane było wsparcie w formie gorącego posiłku i świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności:

- dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

Ponadto, na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Koszalinie nr XXXIX/590/2014 z dnia 6 lutego 2014 r., ze zmianami, w sprawie przyjęcia programu osłonowego „Pomoc w formie posiłku dla dzieci i uczniów udzielana na wniosek dyrektora szkoły lub przedszkola” w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020, w 2015 roku na wniosek dyrektorów szkół i przedszkoli udzielana była pomoc w formie posiłków dla dzieci bez potrzeby ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania przez Ośrodek decyzji administracyjnej.

W roku 2015 z pomocy w formie posiłków i zasiłku celowego na zakup posiłku przyznanych decyzją administracyjną skorzystało:

- z posiłków - 1 287 osób, w tym: 779 dzieci i młodzieży i 508 osób dorosłych,
- z zasiłku celowego na zakup posiłku - 540 osób/rodzin, którym przyznano decyzją świadczenie (z tej formy pomocy skorzystało 1 091 osób będących w ww. rodzinach).

Dożywianiem w formie posiłków na wnioski dyrektorów szkół i przedszkoli objęto 101 dzieci i młodzieży.

Na realizację programu wydatkowano kwotę 1 877,6 tys. zł, w tym:

- dotacja Wojewody Zachodniopomorskiego w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” - 825,1 tys. zł,
- środki własne gminy - 1 052,5 tys. zł.

#### **4.1.4. Usługi opiekuńcze**

Usługi opiekuńcze należą do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Obligatoryjnie przysługują osobom samotnym. Obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnianie kontaktów z otoczeniem. Osobom obłożnie chorym o największym stopniu dysfunkcji organizmu, całkowicie niezdolnym do samodzielnej

egzystencji zapewniana jest opieka trzy razy w ciągu dnia, a także w dni wolne od pracy, niedziele i święta.

Usługi opiekuńcze świadczone są w zakresie:

- czynności gospodarczych,
- czynności pielęgnacyjnych,
- pomocy w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych, rodzinnych oraz pośredniczenie w załatwianiu spraw, doręczaniu pism itp.

Wśród 100% podopiecznych w ok. 80-90% środowisk wykonywane są czynności porządkowe, wspomaganie w higienie dotyczy ok. 60-70% świadczonych usług.

**Tabela nr 7.** Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na podstawie wydanych decyzji w latach 2013-2015

Usługi opiekuńcze	2013 r.	2014 r.	2015 r.*
Liczba osób	228	234	267

Źródło: MOPS Koszalin

W roku 2015 nastąpił wzrost osób korzystających z usług opiekuńczych o 14% w stosunku do roku 2014.

Koszt świadczenia usług opiekuńczych w roku 2015 wyniósł 1 071,0 tys. zł.

Do 31 sierpnia 2015 roku usługi opiekuńcze realizowane były przez Ośrodek. Opiekę sprawowały 32 opiekunki etatowe oraz w zależności od potrzeb od 7 do 15 osób miesięcznie realizujących usługi na podstawie umowy zlecenia. Od 1 marca 2015 roku usługi opiekuńcze dodatkowo świadczyła Białogardzka Spółdzielnia Socjalna „Feniks”.

\*Od 31 sierpnia 2015 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszalinie wydaje decyzje dla osób kwalifikujących się do objęcia usługami opiekuńczymi. Usługi świadczone są przez Dom Pomocy Społecznej w Koszalinie.

#### **4.1.5. Świadczenie całodobowych usług opiekuńczych i bytowych**

Brak możliwości zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób starszych wymagających z powodu wieku pomocy innych osób, stwarza konieczność wsparcia tych osób usługami opiekuńczymi i bytowymi świadczonymi całodobowo w formie rodzinnego domu pomocy. Zadanie to realizowane było do 01.08.2015 r. przez Rodzinny Dom Pomocy „Ostoja”, mieszczący się w Koszalinie przy ul. Żytnej 54A (6 osób, miesięczny koszt za 1 osobę 2,8 tys. zł).

W związku z uruchomieniem na terenie Koszalina Domu Pomocy Społecznej 6 mieszkańek Rodzinnego Domu Pomocy zostało z dniem 1 sierpnia 2015 roku przeniesionych do Domu Pomocy Społecznej w Koszalinie przy ul. Leonida Teligi 4.

#### 4.1.6. Sprawianie pogrzebów

W 2015 roku sprawiono 19 pogrzebów (w tym: 2 pochówki dzieci martwo urodzonych), łączny koszt świadczeń wyniósł 27,6 tys. zł.

Zadanie realizowane było za pośrednictwem Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Koszalinie na podstawie umowy na sprawianie pochówku osób bezdomnych, nieznanych, samotnych i dzieci martwo urodzonych.

#### 4.1.7. Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych. Przysługuje najemcom, podnajemcom, członkom spółdzielni oraz właścicielom lokali mieszkalnych. Do świadczenia tego uprawnione są również osoby, zajmujące lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, ale oczekujące na przysługujący im lokal zamienny lub socjalny. Świadczenie wypłacane jest bezpośrednio na konto zarządcy budynku na zmniejszenie opłat czynszowych.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeśli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy przed datą złożenia wniosku o przyznanie nie przekraczał w 2015 roku 1 540,79 zł w gospodarstwie jednoosobowym i 1 100,56 zł w gospodarstwie wieloosobowym. Warunkiem otrzymania dodatku mieszkaniowego jest spełnienie równocześnie trzech kryteriów określonych w ustawie, tj. posiadanie tytułu prawnego do zajmowanego lokalu mieszkalnego, nie przekroczenie granicznej powierzchni użytkowej mieszkania oraz dochodu.

Wartość wypłaconych świadczeń w roku 2015 wyniosła 4 707,6 tys. zł i była o 5,8 % niższa w porównaniu do 2014 roku. Przeciętna wysokość jednego świadczenia w latach 2014 – 2015 zmalała z 216,7 zł do 213,7 zł.

W 2015 roku przeprowadzono 41 wywiadów środowiskowych, podczas których wnioskodawcy wykazali dodatkowe dochody nie ujęte w deklaracji wniosku na łączną kwotę 11,9 tys. zł, co miało wpływ na ograniczenie wysokości przyznanych dodatków mieszkaniowych.

**Tabela nr 8.** Liczba gospodarstw domowych, którym przyznano dodatki mieszkaniowe w latach 2013-2015

Liczba gospodarstw domowych, którym przyznano dodatki	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Ogółem	5 533	5 555	5 242
- najemcy ogółem	2 831	2 893	2 793
w tym:			
w zasobach gminy	2 589	2 640	2 554
w zasobach spółdzielni	173	188	173



w zasobach innych	69	65	66
- podnajmy lokali	408	412	463
- członkowie spółdzielni ogółem	1 603	1 538	1 333
w tym:			
lokatorskie	207	195	152
własnościowe	983	923	786
odrębna własność	413	420	395
- właściciele mieszkań we wspólnotach	598	590	525
- właściciele domów jednorodzinnych	5	3	3
- bez tytułu prawnego z prawem do lokalu socjalnego lub zamiennego	88	119	125

Źródło: MOPS Koszalin

Tabela nr 9. Wypłata dodatków mieszkaniowych w latach 2013-2015

Użytkownicy mieszkań	2013 r.			2014 r.			2015 r.		
	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w tys. zł	Średnia wysokość świadczeń zł	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w tys. zł	Średnia wysokość świadczeń zł	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w tys. zł	Średnia wysokość świadczeń zł
Komunalnych	11 004	2 774,1	252,1	11 291	2 801,8	248,1	11 193	2 688,0	240,2
Spółdzielczych	7 470	1 333,5	178,5	7 270	1 260,6	173,4	7 496	1 365,8	182,2
Innych	4 469	922,7	206,5	4 492	933,8	207,9	3 337	653,8	195,9
<b>Razem</b>	<b>22 943</b>	<b>5 030,3</b>	<b>219,3</b>	<b>23 053</b>	<b>4 996,2</b>	<b>216,7</b>	<b>22 026</b>	<b>4 707,6</b>	<b>213,7</b>

Źródło: MOPS Koszalin

Tabela nr 10. Typy gospodarstw domowych, którym przyznano dodatki mieszkaniowe w latach 2013-2015

Wyszczególnienie	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Gospodarstwa domowe ogółem	5 533	5 555	5 242
o liczbie osób:			
1	1 862	1 908	1 913
2	1 318	1 374	1 285
3	1 040	1 009	880
4	806	783	714
5	332	321	319
6 i więcej	175	160	131

Źródło: MOPS Koszalin

#### 4.1.8. Wsparcie osób w podeszłym wieku

Ośrodek Wsparcia „Złoty Wiek” ” funkcjonował w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszalinie do 31.08.2015 r., działał na podstawie regulaminu organizacyjnego MOPS oraz własnego regulaminu wprowadzonego Zarządzeniem Dyrektora MOPS w Koszalinie Nr 46 z dnia 17.03.2011 r. ze zmianami.

Zasady odpłatności za pobyt w Ośrodku regulowała Uchwała Nr/43/2011 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 20.01.2011 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Ośrodku Wsparcia „Złoty Wiek” funkcjonującym w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszalinie.

Osoby nie ponosiły opłat za pobyt w Ośrodku, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 250% kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Ośrodek był placówką dziennego pobytu, dysponował 30 miejscami i był czynny od poniedziałku do piątku w godz. od 7.00 do 15.00.

Z pobytu korzystały osoby starsze, samotne, o ograniczonej sprawności psychofizycznej, często mające trudności w samodzielnej egzystencji i funkcjonowaniu społecznym. Świadczenia w formie pobytu udzielono w roku 2015 w sumie 33 osobom.

Podopieczni OW „Złoty Wiek” uczestniczyli w różnorodnych zajęciach kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych. Prowadzone były zajęcia edukacyjne, plastyczne, muzyczne, kulinarne, warsztaty teatralne a także aktywizacja ruchowa. Działalność środka opierała się na współpracy z różnorodnymi instytucjami o zbliżonym charakterze tj. domami pomocy społecznej, klubami seniora, stowarzyszeniami Caritas, Uniwersytetem Trzeciego Wieku, Miejską Biblioteką Publiczną, Centrum Kultury 105 a także kurią biskupią – ze strony, której, podopieczni mieli zapewnione stałe wsparcie duchowe.

„Złoty Wiek” współpracował z koszalińskimi przedszkolami, szkołami, środowiskowymi domami samopomocy i warsztatami terapii zajęciowej.

W siedzibie Ośrodka uroczystości obchodzone były imieniny i jubileusze seniorów, zapraszane były zespoły śpiewacze i znane osoby ze środowisk skupiających osoby starsze.

Od 01.09.2015 r. Dzienny Dom Pomocy „Złoty Wiek” funkcjonuje w strukturze Domu Pomocy Społecznej w Koszalinie. Decyzje administracyjne przyznające pobyt w Dziennym Domu Pomocy „Złoty Wiek” i Dziennym Domu „Senior-WIGOR-Pogodna Jesień” wydaje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszalinie na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Koszalinie Nr XI/135/2015 z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Dziennym Domu "Senior – WIGOR – Pogodna Jesień" i Dziennym Domu Pomocy "Złoty Wiek" ze zmianami.

#### **4.1.9. Zapewnienie schronienia i pomoc osobom bezdomnym**

Zadanie zapewnienia schronienia osobom tego pozbawionym miasto Koszalin zleciło do realizacji Towarzystwu im. Św. Brata Alberta Koło w Koszalinie. Schronienie zapewniane jest w Schronisku dla Bezdomnych (schronisko dla kobiet i mężczyzn) oraz noclegowni dla kobiet i mężczyzn. W okresie zimowym funkcjonuje dodatkowo ogrzewalnia. Placówka zapewnia całodobowe schronienie dla 110 osób, a w razie konieczności dla większej liczby osób. Schronisko dysponuje 15 miejscami dla kobiet, 62 miejscami dla mężczyzn, w noclegowni 13 miejscami dla kobiet i 20 miejscami dla mężczyzn. Osoby korzystające ze schronienia utrzymywały się z pomocy społecznej oraz prac dorywczych, 67 osób, które skorzystały ze schronienia miało własne świadczenia.

Ze schronienia w 2015 r. skorzystało 311 osób, w tym 267 mężczyzn i 44 kobiety. Z ogrzewalni skorzystały 94 osoby. Na terenie Schroniska funkcjonuje łóżnia dla osób bezdomnych, która jest dostępna nieodpłatnie przez całą dobę. W Schronisku funkcjonuje również kuchnia.

W 2015 r., jak co roku prowadzona była akcja „Zima”. Pracownicy socjalni wraz z funkcjonariuszami Policji oraz Straży Miejskiej patrolowali miejsca niemieszkalne oraz działki informując zastanych tam bezdomnych o możliwości skorzystania ze schronienia w schronisku oraz o innych formach pomocy. W 2015 r. 8 osób bezdomnych otrzymało mieszkanie socjalne, 63 osoby usamodzielnily się poprzez uzyskanie zatrudnienia, 21 osób w tym 4 dzieci przebywało w mieszkaniach treningowych prowadzonych przez TPBA, na stację wyprowadzilo się 55 osób, do prac społecznie użytecznych skierowano 15 osób, 50 osób bezdomnych objęto wsparciem asystenta osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością (asystenci zatrudnieni byli przez TPBA).

Od czerwca 2015 r. TPBA uruchomiło świetlicę dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością, w której jako partner projektu wsparcia udzielali specjaliści Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszalinie (konsultant, psycholog, pracownik socjalny i pedagog). W ramach działalności świetlicy prowadzono zajęcia edukacyjne m.in. z zarządzania budżetem domowym.

#### **4.1.10. Kierowanie i umieszczanie w domach pomocy społecznej**

Do zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej należy kierowanie osób do domów pomocy społecznej. O skierowanie może ubiegać się osoba wymagająca całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogąca samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie całodobowych usług opiekuńczych.

Na dzień 31.12.2015 r. w domach pomocy społecznej poza Koszalinem umieszczonych było 136 osób. Średni miesięczny koszt utrzymania pensjonariusza w domu pomocy społecznej w roku 2015 wyniósł 3 034,02 zł (w porównaniu do roku 2014 wzrósł o 36,33 zł), a średni miesięczny koszt poniesiony przez gminę Koszalin za pobyt jednego mieszkańca w domu pomocy społecznej wyniósł 2 201,89 zł.

Gmina ponosi opłatę za osobę skierowaną do domu pomocy społecznej w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca domu i jego małżonka, zstępnych przed wstępnymi.

Istotne jest, iż rodzina – zgodnie z przepisami - nie może być obciążona kosztami za pobyt w domu pomocy społecznej przy dochodzie niższym niż 1 542 zł na osobę w rodzinie lub 1 902,00 zł w przypadku osób samotnie gospodarujących (tj. 300% kryterium dochodowego w pomocy społecznej). Na 136 osób umieszczonych w DPS w 2015 r. tylko dla 30 osób rodzina ponosi częściową odpłatność, na 89 osób umieszczonych w DPS w Koszalinie w 2015 r. w przypadku 3 osób Gmina nie ponosiła odpłatności,

dla 26 osób częściową odpłatność ponosiła rodzina. W pozostałych przypadkach osoby umieszczane w DPS są samotne albo rodziny nie spełniają wymaganych ustawowo kryteriów i są zwolnione z obowiązku ponoszenia odpłatności.

**Tabela nr 11.** Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2013-2015 (stan na dzień 31 grudnia)

	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2015 r. (DPS Koszalin)
<b>Liczba osób przebywających w DPS</b>	152	173	136	83
w tym: liczba osób chorych psychicznie	30	33	30	n/d

Źródło: MOPS Koszalin

**Tabela nr 12.** Średni koszt utrzymania w domach pomocy społecznej oraz średnia dopłata gminy

	2013 r.	2014 r.	2015 r.	
			DPS-y zlokalizowane poza Koszalinem	DPS Koszalin – dane za okres 23.07.2015 r.- 31.12.2015 r.
Średni koszt utrzymania	2 911,92	2 997,69	3 034,02	3 200,00
Średni koszt dopłaty gminy	2 116,66	2 172,05	2 201,89	1 824,77

Źródło: MOPS Koszalin

W okresie sprawozdawczym w Domu Pomocy Społecznej w Koszalinie umieszczono 89 osób, z czego 63 osoby ubiegało się o tę formę pomocy po raz pierwszy, zaś 26 osób przeniesiono na ich prośbę z innych domów pomocy społecznej. Na dzień 31 grudnia 2015 r. w DPS Koszalin przebywało 83 mieszkańców.

Decyzję o umieszczeniu podejmują powiatowe centra pomocy rodzinie (PCPR), do których zgłaszana jest potrzeba znalezienia miejsca w domu pomocy społecznej danego typu. W związku z uruchomieniem Domu Pomocy Społecznej w Koszalinie Ośrodek otrzymał nowe zadanie wymienione w ustawie w ramach zadań powiatu tj. umieszczanie w domach pomocy społecznej.

#### 4.1.11. Mieszkanie chronione

Formą wsparcia pełnoletnich usamodzielniających się wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze lub rodziny zastępcze jest mieszkanie chronione.

Osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich, uchodźcy, może być przyznany pobyt w mieszkaniu chronionym.

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą do prowadzenia samodzielnego życia. Zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Zasady pobytu i odpłatności w mieszkaniach chronionych reguluje Uchwała Nr XXXIII/518/2006 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 16.02.2006 r. Pobyt w mieszkaniu chronionym jest odpłatny. Miesięczna odpłatność osoby, której przyznano pobyt w mieszkaniu chronionym wynosi 15 % jej dochodu. Pobyt przyznaje się na podstawie decyzji administracyjnej. W 2015 roku w mieszkaniu przy ul. Wypiańskiego mieszkały 3 kobiety.

Dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek przebywających w mieszkaniu chronionym przydzielono pracownika socjalnego, który wraz z opiekunami usamodzielnienia ma za zadanie pomagać im w każdej sytuacji i monitorować proces usamodzielnienia.

#### **4.1.12. Składki zdrowotne**

Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych Ośrodek opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby, które nie podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu.

**Tabela nr 13.** Liczba osób i wydatkowane kwoty na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne w latach 2013-2015

<b>Składki na ubezpieczenie zdrowotne</b>	<b>2013 r.</b>	<b>2014 r.</b>	<b>2015 r.</b>
Liczba osób	465	468	433
Wydatkowana kwota (w tys. zł)	186,50	189,9	178,4

Źródło MOPS Koszalin

#### **4.1.13. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka finansowana ze środków własnych gminy**

Od 2015 roku Ośrodek zajmuje się realizacją Uchwały NR V/27/2015 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 29 stycznia w sprawie szczegółowych zasad udzielania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka niezależnie od ich dochodów, jeżeli zamieszkują w Koszalinie przez nieprzerwany okres co najmniej 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku. Zapomoga ta przysługuje na dziecko urodzone, objęte opieką prawną, faktyczną lub przysposobione po 31 grudnia 2014 r.

W roku sprawozdawczym złożono 817 wniosków o przyznanie zapomogi, wydano 771 decyzji przyznających prawo do ww. świadczenia. Ogółem na wypłatę jednorazowej zapomogi wydatkowano w okresie sprawozdawczym kwotę 230,7 tys. zł.

#### 4.1.14. Wypłacanie wynagrodzenia dla kuratorów za sprawowanie kurateli

Od sierpnia 2015 roku wypłacano wynagrodzenie dla kuratorów za sprawowanie opieki nad osobami częściowo ubezwłasnowolnionymi, gdy sąd wskazywał, że wynagrodzenie kuratora pokrywane jest ze środków publicznych.

Wypłacano wynagrodzenie dla 3 kuratorów na łączną kwotę 4,5 tys. zł.

#### 4.2. Zadania zlecone gminie

##### 4.2.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, realizowane przez Ośrodek jako zadanie zlecone gminie, mają na celu uczenie oraz rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, motywowanie do aktywności, leczenia lub rehabilitacji, prowadzenie treningów umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych oraz wspieranie, także w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych, takich jak:

- samoobsługa, wykonywanie czynności gospodarczych i porządkowych (w tym umiejętność utrzymania i prowadzenia domu),
- dbałość o higienę i wygląd,
- utrzymanie kontaktów z otoczeniem,
- wspólne organizowanie i spędzanie wolnego czasu,
- korzystanie z usług różnych instytucji.

W roku 2015 specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi objęto 26 osób. Usługi świadczone były przez Koszalińskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym z siedzibą w Koszalinie ul. Armii Krajowej 3a na podstawie umowy z dnia 19 grudnia 2014 r. zawartej w wyniku przetargu nieograniczonego.

**Tabela nr 14.** Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2013-2015

Rodzaj świadczenia	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	22	27	26
w tym: osoby z autyzmem	20	24	24

Źródło: MOPS Koszalin

Z analizy danych zawartych w tabeli nr 14 wynika, że osoby z autyzmem stanowią ok. 90% korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych.

Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi ustalano na podstawie tabeli odpłatności zawartej w Rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Koszt jednej roboczogodziny ww. usług w wysokości 30,00 zł wynikał z rozstrzygniętego przetargu.

W roku 2015 na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wydatkowano kwotę 163,6 tys. zł. Środki na ten cel pochodziły z budżetu Wojewody Zachodniopomorskiego.

#### **4.2.2. Wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki**

Jednym z zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę jest wypłacanie wynagrodzenia dla opiekuna za sprawowanie opieki (art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy o pomocy społecznej). Sąd opiekuńczy przyznaje opiekunowi za sprawowanie opieki na jego żądanie stosowne wynagrodzenie okresowe albo wynagrodzenie jednorazowe, gdy opieka ustaje lub opiekun zostaje z niej zwolniony.

W 2015 roku wypłacono wynagrodzenie za sprawowanie opieki 8 opiekunom prawnym i 3 kuratorom (wypłata wynagrodzenia dla kuratorów realizowana w ramach zadania zleconego gminie - do lipca 2015 r.), na łączną kwotę 38,9 tys. zł.

#### **4.2.3. Świadczenia rodzinne, pielęgnacyjne i fundusz alimentacyjny**

Obok działalności w sferze pomocy społecznej od 01.05.2004 r. Ośrodek realizuje dodatkowe zadania, określane jako system świadczeń pieniężnych na rzecz rodziny. System ten obejmuje wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń alimentacyjnych oraz zasiłków dla opiekunów, które stanowią zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

##### **4.2.3.1. Świadczenia rodzinne**

Świadczenia rodzinne są obligatoryjnymi świadczeniami udzielanymi na roczne okresy zasiłkowe. W okresie sprawozdawczym wypłacano świadczenia przyznane na okres od 01.11.2014 r. do 31.10.2015 r. (tzw. okres zasiłkowy 2014/2015) oraz wypłacano świadczenia przyznane na okres od 01.11.2015 r. do 31.10.2016 r. (tzw. okres zasiłkowy 2015/2016).

Do ustawowego katalogu świadczeń rodzinnych należą:

– **zasiłek rodzinny,**

– **dotatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:**

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,

- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
  - rozpoczęcia roku szkolnego,
  - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
- świadczenia opiekuńcze:**
- zasiłek pielęgnacyjny,
  - świadczenia pielęgnacyjne,
  - specjalny zasiłek opiekuńczy,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.**

**Tabela nr 15.** Rodzaj i wysokość świadczeń rodzinnych wypłacanych w 2015 roku

Typ świadczenia	Wysokość świadczenia
<b>I. Zasiłek rodzinny</b>	- 77 zł miesięcznie w okresie do października 2015 oraz 89 zł miesięcznie od listopada 2015 na dziecko w wieku do 5 lat, - 106 zł miesięcznie w okresie do października 2015 oraz 118 zł miesięcznie od listopada 2015- na dziecko w wieku 5-18 lat, - 115 zł miesięcznie w okresie do października 2015 oraz 129 zł miesięcznie od listopada 2015- na dziecko w wieku 18-24 lata.
<b>II. Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:</b>	
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	- 400 zł miesięcznie
urodzenia dziecka	- 1.000 zł jednorazowo na dziecko
samotnego wychowywania dziecka	- 170 zł miesięcznie, nie więcej niż 340 zł na wszystkie dzieci w okresie do października 2015 oraz 185 zł miesięcznie, nie więcej niż 370 zł na wszystkie od listopada 2015, w przypadku dziecka niepełnosprawnego kwotę dodatku zwiększa się o 80 zł na dziecko, nie więcej niż o 160 zł na wszystkie dzieci,
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	- 60 zł miesięcznie w okresie do października 2015 oraz 80 zł od listopada 2015 - na dziecko w wieku do 5 lat, - 80 zł miesięcznie w okresie do października 2015 oraz 100 zł od listopada 2015 na dziecko w wieku powyżej 5 lat,
rozpoczęcia roku szkolnego	- 100 zł jednorazowo na każde dziecko,
nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	- 50 zł miesięcznie (dojazd) w okresie do października 2015 oraz 63 zł od listopada 2015 na każde dziecko, - 90 zł miesięcznie (zamieszkanie w internacie) w okresie do października 2015 oraz 100 zł od listopada 2015 na dziecko,
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	- 80 zł miesięcznie w okresie do października 2015 oraz 90 zł od listopada 2015 na trzecie i kolejne dziecko uprawnione do zasiłku rodzinnego,
<b>III. Świadczenia opiekuńcze:</b>	
zasiłek pielęgnacyjny	- 153 zł miesięcznie,



świadczenie pielęgnacyjne	-1200 zł miesięcznie,
specjalny zasiłek opiekuńczy	- 520 zł miesięcznie,
<b>IV. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka tzw. becikowe</b>	- 1000 zł jednorazowo na dziecko.

Źródło: MOPS Koszalin

Powyższe świadczenia przysługują obywatelom polskim oraz cudzoziemcom, do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, przepisy o zezwoleniach i zgodach na przebywanie, pobyt, zamieszkanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Świadczenia przysługują wyżej wymienionym osobom, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne.

Głównym kryterium uprawniającym do świadczeń rodzinnych w postaci zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku, obok posiadania dziecka na utrzymaniu, jest przeciętny miesięczny dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie z roku kalendarzowego poprzedzającego okres zasiłkowy. Kryterium dochodowe dotyczy dochodu netto, tj. po odliczeniu podatku dochodowego i składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne i w okresie zasiłkowym 2014/2015 wynosiło 574 zł na osobę (lub 664 zł, jeśli w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne) oraz 674 zł na osobę (lub 764 zł, jeśli w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne) na okres zasiłkowy 2015/2016.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka finansowana z budżetu państwa przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza 1 922 zł.

W przypadku świadczeń opiekuńczych jakimi są: zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenie pielęgnacyjne, uprawnienie nie jest zależne od dochodu.

1) **Zasiłek pielęgnacyjny** przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł miesięcznie przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

2) **Świadczenie pielęgnacyjne** przysługuje:

- matce albo ojcu,

- innym osobom\*, na których zgodnie z przepisami kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Innym osobom\* niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- nie ma osób, o których mowa w pkt 3) i pkt 4) lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub
- w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

**3) Specjalny zasiłek opiekuńczy** przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługiwał, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 664,00zł (w okresie zasiłkowym 2014/2015) oraz 764 zł w okresie zasiłkowym 2015/2016.

**Tabela nr 16.** Liczba wniosków przyjętych w 2015 roku w porównaniu do lat 2013 i 2014

Rodzaj świadczenia	Liczba przyjętych wniosków		
	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Wniosek o zasiłek rodzinny	2 757	2 591	2 437
Wniosek o zasiłek pielęgnacyjny	590	502	512
Wniosek o świadczenie pielęgnacyjne	277	79	90
Wniosek o specjalny zasiłek opiekuńczy	117	41	117
Wniosek o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka	690	811	862
<b>Razem</b>	<b>4431</b>	<b>4024</b>	<b>4018</b>

Źródło: MOPS Koszalin

**Tabela nr 17.** Zestawienie liczby osób korzystających ze świadczeń w latach 2013 – 2015

Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających		
	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Zasiłki rodzinne	2 332	2 133	1 985
Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:			
urodzenia dziecka	237	198	200
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	203	126	114
samotnego wychowywania dziecka	230	216	216
kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego	277	275	264
rozpoczęcia roku szkolnego	1 557	1 434	1 350
podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	58	54	50
wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	243	327	324
Zasiłek pielęgnacyjny	2 160	2 134	2 115
Świadczenie pielęgnacyjne	435	248	277
Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego (do 30.06.2013)	228	0	1
Specjalny zasiłek opiekuńczy	15	21	51
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	655	718	773

Źródło: MOPS Koszalin

Z zestawienia wynika, że dla większości świadczeń obserwowana jest tendencja malejąca liczby osób uprawnionych, co jest wynikiem niskiego kryterium dochodowego.

**Tabela nr 18.** Wydatkowane kwoty na świadczenia rodzinne w latach 2013-2015

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki		
		2013 r. (w tys. zł)	2014 r. (w tys. zł)	2015 r. (w tys. zł)
1.	Zasiłki rodzinne	3 810,6	3 442,2	3 330,6
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego w tym z tytułu:	2 151,1	1 786,4	1 775,1
2.1.	urodzenia dziecka	241,0	206,0	205,0
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	602,8	351,7	324,1
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	465,0	430,7	447,5
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	216,3	211,2	215,7
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	240,7	222,8	209,6

2.6.	podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	26,3	24,3	23,6
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	359,0	339,7	349,6
3.	Zasiłek pielęgnacyjny	3 576,5	3 560,0	3 542,4
4.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	42,6	108,5	205,4
5.	Świadczenie pielęgnacyjne	2 005,8	2 026,0	3 496,3
6.	dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	128,9	0,0	0,6
7	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	678,0	751,0	805,0
	<b>Razem świadczenia rodzinne</b>	<b>12 393,5</b>	<b>11 674,1</b>	<b>13 155,4</b>
6.	Składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe	725,8	480,9	843,5
7.	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	113,8	121,8	202,8
	<b>Razem składki</b>	<b>839,6</b>	<b>602,7</b>	<b>1 046,3</b>
	<b>OGÓŁEM</b>	<b>13 233,1</b>	<b>12 276,8</b>	<b>14 201,7</b>

Źródło: MOPS Koszalin

#### 4.2.3.2. Zasiłek dla opiekunów

Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów określiła warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548 oraz z 2013 r. poz. 1557) z dniem 1 lipca 2013 r.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje:

- 1) za okresy od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie ustawy, w których osoba spełniała warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r.;
- 2) od dnia wejścia w życie ustawy, jeżeli osoba spełnia warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r.

Zasiłek dla opiekuna za okresy, o których mowa w pkt 1, przysługuje wraz z odsetkami ustalonymi w wysokości odsetek ustawowych, określonej przepisami prawa cywilnego. Odsetki przysługują do dnia wejścia w życie ustawy (tj. 14.05.2014 r.).

W przypadku ustalenia uprawnień do zasiłku dla opiekuna wnioskodawca może ubiegać się o opłacanie składek zdrowotnych oraz emerytalno-rentowych.

W roku 2015 złożono tylko 3 wnioski w sprawie zasiłku dla opiekunów, wydano 33 decyzje.

**Tabela nr 19.** Wydatkowane kwoty na zasiłki dla opiekunów w 2014 roku i 2015 roku

Wyszczególnienie	2014 r. (w tys. zł)	2015r. ( w tys. zł)
zasiłki dla opiekuna	890,1	467,1
odsetki	29,8	0
składki społeczne	150,3	74,4
składki zdrowotne	15,5	22,8
<b>Razem</b>	<b>1 085,7</b>	<b>564,3</b>

Źródło: MOPS Koszalin

#### 4.2.3.3. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Od 1 października 2008 roku Ośrodek realizuje zadania wynikające z przepisów ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Przepisy ustawy mają na celu m.in. wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów przy jednoczesnym działaniu zmierzającym do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują:

- osobom zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres świadczeniowy, w którym otrzymują świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- osobie uprawnionej do ukończenia 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo,
- jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

Ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego. Wniosek należy złożyć w Ośrodku ze względu na miejsce zamieszkania. Osobą uprawnioną jest osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Bezskuteczność egzekucji to egzekucja, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Świadczenie alimentacyjne wypłacane jest przez okres świadczeniowy w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, lecz nie wyższej niż 500 zł. Okres świadczeniowy, to okres na jaki ustala się prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, tj. od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona:

- została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej,
- zawarła związek małżeński.

**Tabela nr 20.** Liczba wniosków oraz kwoty wypłaconych świadczeń w latach 2013 – 2015

Wyszczególnienie	2013 r.		2014 r.		2015 r.	
	kwota świadczeń (w tys. zł)	liczba wniosków	kwota świadczeń (w tys. zł)	liczba wniosków	kwota świadczeń (w tys. zł)	liczba wniosków
Fundusz alimentacyjny	5 666,7	1 200	5 666,2	1 200	5 484,2	1 043

Źródło: MOPS Koszalin

Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego uległy zmniejszeniu z powodu nie podwyższania kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania świadczeń oraz mniejszej ilości złożonych wniosków.

#### 4.2.3.4. Obsługa dłużników alimentacyjnych

Dłużnikiem alimentacyjnym, w rozumieniu ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, jest osoba zobowiązana do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, przeciwko której egzekucja okazała się bezskuteczna. Organem właściwym dłużnika jest prezydent miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego.

Organ właściwy dłużnika wykonuje niżej wymienione czynności:

- 1) po otrzymaniu wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika, organ dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny oraz przyjmuje oświadczenie majątkowe,
- 2) podczas wywiadu upoważniony pracownik ustala, z jakich powodów dłużnik nie może wywiązać się z zobowiązań, jeśli powodem jest brak zatrudnienia organ dłużnika:
  - zobowiązuje dłużnika do zarejestrowania się w PUP,
  - informuje właściwy PUP o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika,
- 3) w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił złożenia oświadczenia majątkowego, zarejestrowania się w PUP, bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia odpowiedniego zatrudnienia, organ właściwy dłużnika prowadzi postępowanie w celu uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, a następnie składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 k.k. oraz kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego,
- 4) przekazuje komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność egzekucji, w szczególności ustalone w wywiadzie i oświadczeniu.

Poza czynnościami wynikającymi wprost z zapisów ustawy niezbędne są do wykonania dodatkowe czynności administracyjne i merytoryczne, konieczne do prawidłowej obsługi zadania, takie jak:

- 1) ustalanie miejsca zamieszkania, pełnych danych osobowych, ustalenie, czy dłużnik korzysta ze świadczeń z pomocy społecznej (z wewnętrznych aplikacji Ośrodka),
- 2) rozliczanie finansowe dłużników tj. wysokości zobowiązań w podziale na właściwe instytucje, rozliczanie wpłat od komorników i dłużników,
- 3) prowadzenie postępowania administracyjnego w egzekucji tj. m.in. wystawianie tytułów wykonawczych, korespondencja z komornikami skarbowymi, aktualizacja wysokości zobowiązania; od listopada 2011 roku czynności dotyczące egzekucji administracyjnej wykonuje pracownik Prezydenta Miasta Koszalina, po uprzednim administracyjno-technicznym przygotowaniu właściwych dokumentów przez pracownika Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych MOPS.

W okresie sprawozdawczym Ośrodek posiadał zarejestrowanych 1 133 dłużników alimentacyjnych w ramach funduszu alimentacyjnego (wg stanu na 31 grudnia 2015 r.), w tym dla 508 dłużników właściwym do podejmowania działań jest inny organ niż Prezydent Miasta Koszalina lub organ jest nieustalony (dla 187 osób z 508 nie jest znany organ właściwy - brak wiedzy o miejscu pobytu, lub dłużnik przebywa w zakładzie karnym).

W części dotyczącej dłużników alimentacyjnych podejmowano m.in. niżej wymienione czynności:

- występowano z wnioskami do Powiatowego Urzędu Pracy w Koszalinie o aktywizację zawodową dłużnika alimentacyjnego (27 wniosków),
- występowano z wnioskami o udostępnienie danych osobowych, m.in. do biur ewidencji ludności,
- występowano do Prezydenta Miasta Koszalina o zatrzymanie prawa jazdy (41 wniosków) oraz o zwrot zatrzymanego prawa jazdy (15 wniosków); wnioski realizowane były przez Wydział Komunikacji UM,
- występowano do właściwych komisariatów policji z wnioskami o ściganie za przestępstwo uporczywego uchylania się od obowiązku alimentacyjnego (313 wniosków),
- przekazywano komornikowi sądowemu informacje istotne dla skuteczności egzekucji,
- występowano do sądów rejonowych o ustanowienie przedstawiciela dla osoby nieznannej z miejsca pobytu (57 wniosków),
- wystawiono 544 tytuły wykonawcze.

Dłużnicy alimentacyjni zostali wpisani do Biura Informacji Gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2014 poz. 1015 z późn.zm.).

Ustawą z dnia 24 lipca 2015 roku o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz.U z 2015 poz.1302) zmieniono tryb egzekwowania należności od dłużnika alimentacyjnego wynikających z wypłaconych wierzycielowi świadczeń. Od dnia obowiązywania zmiany tj. 18 września 2015 roku należności przypadające od dłużnika alimentacyjnego podlegają ściągnięciu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej (tj. w pierwszej kolejności na odsetki). Do 18 września 2015 roku 20 % kwoty odzyskanej od dłużników stanowiło dochód gminy wierzyciela, 20 % kwoty odzyskanej stanowiło dochód gminy dłużnika, natomiast 60 % (wraz z odsetkami) stanowiło dochód budżetu państwa.

Wysokość kwoty odzyskanej od dłużników stanowi ok. 2 % należności z tytułu wypłaconych świadczeń osobom uprawnionym.

**Tabela nr 21.** Kwoty należności od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych wierzycielom świadczeń w latach 2013-2015

Kwoty należności (w tys. zł.)	2013 r.	2014 r.	2015 r.
	22 816,9	27 563,9	31 716,4

Źródło: MOPS Koszalin

**Tabela nr 22.** Kwoty odzyskane od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń osobom uprawnionym w latach 2013-2015

Kwoty odzyskane od dłużników alimentacyjnych (w tys. zł.)	2013 r.	2014 r.	2015 r.
	569,9	712	663,6

Źródło: MOPS Koszalin

W związku z powyższym nałożono na Organ konieczność wszczynania postępowania egzekucyjnego lub przyłączenia się do postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika sądowego. W związku z tą zmianą w 2015 roku wszczęto 22 postępowania egzekucyjne oraz przyłączono się do 685 postępowań egzekucyjnych.

#### 4.2.3.5. Dodatki energetyczne

Od dnia 1 stycznia 2014 roku został nałożony na gminy obowiązek wypłaty dodatku energetycznego. Zasady i tryb przyznawania, a także wypłacania dodatków energetycznych reguluje ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne. Wpłata dodatku energetycznego zgodnie z ustawą jest zadaniem z zakresu administracji rządowej. Zadanie to na mocy uchwały nr XXXVIII/581/2013 Rady Miejskiej w Koszalinie, od 1 stycznia 2014 r. zostało powierzone Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej.

Zryczałtowany dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Odbiorca wrażliwy energii elektrycznej to osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach



mieszkańczych (Dz. U. z 2013 r. poz. 966 z późniejszymi zmianami), która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Wysokość zryczałtowanego dodatku energetycznego, zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Gospodarki z dnia 17 kwietnia 2015r. wynosi:

- 1) dla gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną - 11,09 zł / miesiąc;
- 2) dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób - 15,40 zł / miesiąc;
- 3) dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 5 osób - 18,48 zł / miesiąc.

Miasto Koszalin otrzymuje dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie wypłat dodatku energetycznego, w granicach kwot określonych na ten cel w ustawie budżetowej. Ponadto otrzymuje również dotację na pokrycie kosztów wypłacania odbiorcom wrażliwym energii elektrycznej dodatku energetycznego, w wysokości 2 % łącznej kwoty wypłaconej dotacji.

Na realizację wypłat dodatku energetycznego w roku 2015 wydatkowano środki w wysokości 97,3 tys. zł, natomiast na pokrycie kosztów wypłacania dodatku energetycznego wydatkowano środki w wysokości 2,0 tys. zł. Ogółem na realizację tego zadania w 2015 r. wydatkowano środki w wysokości 99,3 tys. zł.

**Tabela nr 23.** Wypłata dodatków energetycznych w latach 2014-2015

Dodatek energetyczny	2014 r.		2015 r.	
	Liczba świadczeń	Wartość świadczeń w tys. zł	Liczba świadczeń	Wartość świadczeń w tys. zł
Gospodarstwa domowe prowadzone przez osoby samotne	1 880	21,4	2 654	29,7
Gospodarstwa domowe składające się od 2 do 4 osób	2 975	46,9	3 591	55,8
Gospodarstwa domowe składające się z co najmniej 5 osób	568	10,7	636	11,8
<b>Ogółem</b>	<b>5 423</b>	<b>79,0</b>	<b>6 881</b>	<b>97,3</b>

Źródło: MOPS Koszalin

## 5. Zadania własne powiatu

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania własne powiatu, a w szczególności:

- organizuje dzieciom pozbawionym opieki, opiekę w rodzinach zastępczych,
- realizuje postanowienia sądu dotyczące umieszczenia małoletnich i nieletnich w pieczy zastępczej,
- tworzy warunki do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych,

- monitoruje sytuację opiekuńczo-wychowawczą dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka,
- obejmuje wsparciem rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka,
- prowadzi postępowania i wydaje decyzje dotyczące udzielania pomocy związanej z pełnieniem funkcji rodziny zastępczej oraz rodzinnego domu dziecka,
- przyznaje pomoc pieniężną na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie w formie rzeczowej,
- organizuje wsparcie osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą przez wspieranie procesu usamodzielnienia, udzielanie pomocy w integracji ze środowiskiem osobom usamodzielnianym, z pieczy zastępczej, placówek opiekuńczo-wychowawczych (w tym regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych), w tym pobytu w mieszkaniach chronionych tj. kierowanie, ustalanie odpłatności,
- przygotowuje projekty porozumień między powiatami, w sprawach umieszczania dzieci pochodzących z innych powiatów w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Koszalina oraz dzieci pochodzących z terenu Miasta Koszalina umieszczonych na terenie innych powiatów oraz prowadzi merytoryczną obsługę tych porozumień wraz z ponoszonymi wydatkami na ich utrzymanie, tj.:
- kompletuje dokumenty związane z kierowaniem do instytucjonalnej pieczy zastępczej, prowadzi ewidencję osób przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej i innej niezbędnej dokumentacji,
- przygotowuje i kompletuje dokumenty niezbędne do zawarcia porozumień,
- dokonuje uzgodnień z powiatami odnośnie zawieranych porozumień,
- przygotowuje skierowania dotyczące umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych na terenie Miasta Koszalin,
- wszczyna postępowania u rodziców biologicznych dotyczące odpłatności za pobyt dziecka lub osoby pełnoletniej w pieczy zastępczej i ustala odpłatność rodziców biologicznych dziecka z tytułu umieszczenia go w pieczy zastępczej oraz odstępuje od ustalenia opłaty, umarza w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odracza termin płatności, rozkłada na raty w/w opłatę,
- prowadzi merytoryczną obsługę zawodowych rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, rodzin pomocowych,
- przeprowadza analizę zaświadczeń lekarskich dotyczących zdolności do pracy zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka,
- przygotowuje i kompletuje dokumenty do zawierania umów z rodzinami zawodowymi i rodzinnymi domami dziecka,
- prowadzi rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka i pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka,

–opracowuje i wdraża programy pomocy dziecku i rodzinie.

### **5.1. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej**

Zgodnie z obowiązującymi przepisami piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej, powiat zobowiązany jest zapewnić opiekę i wychowanie w jednej z form pieczy zastępczej:

- rodzinnej: tj. rodzinie zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej, w tym pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego i rodzinie zawodowej specjalistycznej oraz rodzinnym domu dziecka,
- instytucjonalnej: tj. placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Rodzina zastępcza i rodzinne domy dziecka zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności traktują dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej, zapewniają dostęp do świadczeń zdrowotnych, kształcenie, wyrównanie braków rozwojowych i szkolnych, rozwój uzdolnień i zainteresowań, zaspokajają potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne dziecka, zapewniają ochronę przed bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka oraz umożliwiają kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka ustaje z mocy prawa z dniem osiągnięcia przez dziecko pełnoletności lub w sytuacji stwierdzenia ustania przyczyny umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej realizuje następujące zadania:

- przygotowuje i przekazuje do Sądu Rejonowego opinię na temat kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka, dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- przygotowuje i przekazuje do Sądu Rejonowego ocenę funkcjonowania oraz zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej oraz sprawozdanie z funkcjonowania rodziny zastępczej,
- informuje właściwy sąd o całokształcie sytuacji rodziny dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- dokonuje okresowej oceny rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka,
- bierze udział w spotkaniach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w placówkach,
- prowadzi nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- kwalifikuje osoby kandydujące do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,

- organizuje szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- wydaje zaświadczenia kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,
- organizuje szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego, wydaje świadectwa ukończenia tych szkoleń oraz opinie dotyczące predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
- kieruje na praktyki rodziny zastępcze, które ukończyły szkolenie,
- organizuje rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby,
- zapewnia pomoc i wsparcie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach rodzin pomocowych oraz dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- organizuje imprezy okolicznościowe dla dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka,
- współpracuje z Publicznym Ośrodkiem Adopcyjnym w Koszalinie,
- zgłasza do ośrodków adopcyjnych informację o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- organizuje opiekę nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku,
- współpracuje między innymi z:
  - Sądem Rodzinnym i Nietletnich, Strażą Miejską, Komendą Policji i kuratorami;
  - ośrodkami adopcyjnymi, placówkami opiekuńczo – wychowawczymi, regionalnymi placówkami opiekuńczo – terapeutycznymi, interwencyjnymi ośrodkami preadopcyjnymi,
  - pracownikami innych Komórek organizacyjnych Ośrodka na rzecz osób i rodzin wymagających wsparcia, a w szczególności w sprawach, w których zagrożony jest interes dziecka,
  - placówkami oświatowymi,
  - instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób wymagających wsparcia,
  - z innymi ośrodkami pomocy społecznej i powiatowymi centrami pomocy rodzinie,
  - kościołami i związkami wyznaniowymi,
  - organizacjami społecznymi.

W 2015 roku Ośrodek zorganizował wyjazd terapeutyczny dla rodzin zastępczych połączony ze specjalistycznymi zajęciami terapeutycznymi, w WDW „Rewita” w Mielnie – Unieściu, w terminie 13-15.11.2015 r. W warsztatach udział wzięło 60 dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz ich 18 opiekunów.

W dniu 23 maja 2015 roku Ośrodek, już po raz ósmy zorganizował Dzień Rodzicielstwa Zastępczego. W tym roku po raz pierwszy uroczystość zorganizowano we współpracy z SOS Wioską Dziecięcą w Karlinie. Była to również okazja do obchodów Dnia Dziecka. Podczas uroczystości wręczono listy gratulacyjne opiekunom zastępczym, które obchodziły jubileusz 15 i 10-lecia pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W imprezie wzięło udział około 300 osób, w tym 150 dzieci z pieczy zastępczej. Dzieci pod opieką dorosłych spędziły czas na przygotowanych atrakcjach m.in. dmuchanych zamkach, trampolinie, meczu w dmuchanych kulach Crazy Ball, przejażdżce na motorach grupy motorowej Voyager oraz przejażdżkach konnych. Wszyscy uczestnicy korzystali z poczęstunku: ciasta, waty cukrowej, napojów, lodów oraz kiełbaski i kaszanki z grilla. Wszystkie dzieci otrzymały słodkie niespodzianki. Impreza odbyła się dzięki przychylności wielu sponsorów. Dzień ten jest także okazją do promowania rodzicielstwa zastępczego.

W dniu 5 grudnia 2015 roku Ośrodek zorganizował zabawę mikołajkową w Centrum Rozrywki „Na Pięterku” dla 612 dzieci. Środki na powyższy cel pochodziły z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Bawiące się dzieci odwiedził Prezydent Piotr Jedliński i Przewodnicząca Komisji Spraw Społecznych, Pani Izabela Wilke. Zaproszeni goście wszystkim obecnym życzyli udanej zabawy. Na zakończenie imprezy Mikołaj obdarował dzieci prezentami.

W 2015 roku Ośrodek zorganizował spotkanie szkoleniowe dla rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, dzieci pełnoletnich i usamodzielnianych wychowanków dotyczące substancji psychoaktywnych, prowadzone przez przedstawiciela Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Koszalinie.

W 2015 roku sporządzono 24 opinie dotyczące kandydatów na rodziny zastępcze. Kandydaci na rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe, którzy uzyskali pozytywną opinię organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zostali skierowani na szkolenie dla kandydatów dla rodzin zastępczych, które przeprowadzone zostało przez Publiczny Ośrodek Adopcyjny w Koszalinie oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku, w Koszalinie funkcjonowało 131 rodzin zastępczych, w których umieszczonych było 184 dzieci oraz 6 rodzinnych domów dziecka, w których przebywało 51 dzieci.

**Tabela nr 24.** Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka w 2015 roku

	<b>Liczba rodzin i rodzinnych domów dziecka</b>	<b>Liczba dzieci</b>
Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka	137	235
w tym: spokrewnione	90	120
niezawodowe	34	45
zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	2	3
zawodowe rodziny zastępcze	3	14
zawodowe specjalistyczne	2	2
rodzinny dom dziecka	6	51

Źródło: MOPS Koszalin

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, mogą być wspierane przez rodziny pomocowe.

W 2015 roku powstało 14 nowych rodzin, w tym:

- 10 spokrewnionych,
- 4 niezawodowe .

W 2015 roku do pieczy zastępczej przyjęto 42 dzieci:

- 12 do rodzin zastępczych spokrewnionych,
- 4 do rodzin zastępczych niezawodowych,
- 4 do rodzin zawodowych,
- 11 do rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego,
- 11 do rodzinnych domów dziecka.

Rodziny zastępcze spokrewnione tworzą małżonkowie lub osoby będące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka tj. rodzeństwo, babcie i dziadkowie dziecka. W 2015 roku 20 dzieci opuściło rodzinę spokrewnioną: 2 dzieci powróciło do rodziny biologicznej, 17 osób usamodzielniało się i jedno dziecko opuściło rodzinę i ponownie zostało w niej umieszczone.

Rodziny zastępcze niezawodowe tworzą małżonkowie lub osoby niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. W 2015 roku 8 dzieci opuściło rodzinę zastępczą niezawodową: 1 dziecko powróciło do rodziny biologicznej, 2 adopcje, 5 osób usamodzielniało się.

Rodzinę zastępczą zawodową tworzą małżonkowie lub osoby nie będące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. W 2015 roku 2 dzieci opuściło rodzinę zawodową poprzez usamodzielnienie się.

Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego.

W rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego umieszcza się dziecko do czasu unormowania sytuacji dziecka, nie dłużej jednak niż na okres 4 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony, za zgodą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego: o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie, umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej. W 2015 roku 16 dzieci opuściło pogotowie rodzinne: 6 dzieci poszło do adopcji,

2 dzieci powróciło do rodziny biologicznej, 6 umieszczono w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej, 2 umieszczono w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej umieszcza się dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz małoletnie matki z dziećmi. W 2015 roku na terenie miasta Koszalina funkcjonowały 2 rodziny zawodowe specjalistyczne. W rodzinach przebywało 2 dzieci.

W 2015 roku funkcjonowało 6 rodzinnych domów dziecka, w których przebywało 51 dzieci, 15 dzieci opuściło rodzinne domy dziecka: 3 dzieci powróciło do rodziny biologicznej, 9 zostało przysposobionych (adopcja), 3 osoby usamodzielnily się.

### **Świadczenia**

Rodzinom spokrewnionym na każde umieszczone dziecko przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania w kwocie 660 zł miesięcznie.

W przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w kwocie 1 tys. zł miesięcznie.

Rodzinom zastępczym oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatek w kwocie 200 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

Rodzinie zastępczej zawodowej na dziecko umieszczone na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich przysługuje dodatek w kwocie 200 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka.

Zgodnie z art. 82. ust. 1. ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje świadczenie, o którym mowa w art. 80 ust. 1, oraz dodatki, o których mowa w art. 81, również po osiągnięciu przez dziecko pełnoletności, jeżeli nadal przebywa w tej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, na zasadach określonych w art. 37 ust. 2.

Tabela nr 25. Świadczenia wypłacone w 2015 roku rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka

Wyszczególnienie	Wydatki w tys. zł					
	Rodzina spokrewniona	Rodzina niezawodowa	Rodzina zawodowa specjalistyczna	Rodzina zawodowa	Rodzina zawodowa pełniąca funkcje pogotowia rodzinnego	Rodzinny dom dziecka
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka	1 035,5	609,6	28,8	176,5	96,9	677,6
Świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	0	1,2	0	1,3	1,6	3,1
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym	-	-	-	19,0	7,1	160,7

Źródło: MOPS Koszalin

## 5.2. Kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych

Dziecku pozbawionemu częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej zapewnia się opiekę w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej typu:

- interwencyjnego,
- socjalizacyjnego,
- rodzinnego.

Na terenie Koszalina funkcjonują 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego (Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 i Nr 2), podlegające bezpośrednio Prezydentowi Miasta. W placówkach w roku 2015 przebywało 15 wychowanków (w tym dwóch pełnoletnich). Ośrodek w 2015 roku skierował do placówek 3 dzieci. W 2015 roku 2 dzieci powróciło do rodziny biologicznej, 2 osoby usamodzielniały się.

Ponadto w funkcjonującej na terenie Koszalina Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej typu socjalizacyjnego, Młodzieżowa Wspólnota Mieszkaniowa SOS w Koszalinie, prowadzonej przez Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce prowadzonej na zlecenie Gminy Miasta Koszalin przebywało: 1 dziecko z Koszalina oraz 13 dzieci z terenu innych powiatów tj. 1 dziecko z Jeleniej Góry, 2 dzieci z Lublina, 1 dziecko z Gdańska, 3 dzieci z Bydgoszczy, 1 dziecko z Łodzi, 2 dzieci z Powiatu Białogardzkiego, 2 dzieci ze Szczecina, 1 dziecko z Powiatu Kamiennogórskiego. Miesięczny koszt utrzymania dziecka w 2015 r. w ww. placówce wynosił 3,0 tys. zł miesięcznie.



Ośrodek realizuje postanowienia sądów w zakresie umieszczenia dziecka w placówce przez:

- wyszukiwanie odpowiedniej dla dziecka placówki,
- przekazywanie do placówek dostępnej dokumentacji dziecka, a w szczególności: odpisu aktu urodzenia dziecka, a w przypadku sierot lub półsierot również odpisu aktu zgonu zmarłego rodzica, orzeczenia sądu o umieszczeniu dziecka w placówce, dokumentacji o stanie zdrowia dziecka w tym karty szczepień, dokumentów szkolnych, w szczególności świadectwa szkolne oraz informacji o prowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach,
- współpracę z powiatowymi centrami pomocy rodzinie na terenie całej Polski w zakresie kierowania dzieci do wybranych placówek,
- współpracę z sądami, kuratorami sądowymi, pedagogami szkolnymi.

### **5.3. Udzielanie pomocy w integracji ze środowiskiem osobom pełnoletnim mającym trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, zakłady poprawcze, rodziny zastępcze**

Pomoc polegała na szeroko rozumianej pracy socjalnej, wyznaczeniu opiekuna osoby usamodzielniającej się, opracowaniu indywidualnego programu usamodzielnienia się, przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, przyznaniu pomocy na usamodzielnienie, pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, na zagospodarowanie w formie rzeczowej oraz pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym zapewnienia pobytu w mieszkaniu chronionym dla pełnoletnich wychowanków, którzy z różnych względów nie mogą powrócić do domów rodzinnych.

**Tabela nr 26.** Wysokość świadczeń udzielonych w 2015 roku usamodzielnianym wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej

<b>Świadczenia dla usamodzielnianych z rodzinnej pieczy zastępczej</b>	<b>Wydatki (w tys. zł)</b>
pomoc na kontynuowanie nauki	212,5
pomoc na usamodzielnienie pieniężne	8,2
pomoc na zagospodarowanie rzeczowe	19,4
<b>Ogółem</b>	<b>240,1</b>

Źródło: MOPS Koszalin

**Tabela nr 27.** Wysokość świadczeń udzielonych w 2015 roku usamodzielnianym wychowankom instytucjonalnej pieczy zastępczej

<b>Świadczenia dla usamodzielnianych z instytucjonalnej pieczy zastępczej</b>	<b>Wydatki (w tys. zł)</b>
pomoc na kontynuowanie nauki	66,2
pomoc na usamodzielnienie pieniężne	13,2
pomoc na zagospodarowanie rzeczowe	5,7
<b>Ogółem</b>	<b>85,1</b>

Źródło: MOPS Koszalin

Tabela nr 28. Liczba osób usamodzielnianych korzystających ze świadczeń w latach 2013-2015

Rodzaje świadczeń dla osób usamodzielnianych	Liczba osób		
	2013 r.	2014 r.	2015 r.
<b>I. Usamodzielniani z rodzin zastępczych</b>			
Pomoc na kontynuowanie nauki	35	39	49
Usamodzielnienie pieniężne	9	6	2
Zagospodarowanie w formie rzeczowej	8	3	7
<b>II. Usamodzielniani z placówek opiekuńczo-wychowawczych, zakładów poprawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych</b>			
Pomoc na kontynuowanie nauki	19	13	22
Usamodzielnienie pieniężne	4	3	2
Zagospodarowanie w formie rzeczowej	3	4	2

Źródło: MOPS Koszalin

#### 5.4. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego

W roku 2015 udzielono porad i konsultacji indywidualnych, w tym:

1) porad psychologicznych w formie konsultacji indywidualnych i grupowych w ramach pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej, diagnostycznej i pedagogicznej, z zakresu:

- rozwiązywania aktualnych problemów życiowych,
- pomocy osobom zgłaszającym takie problemy jak: zaburzenia lękowe, depresje, trudne relacje z członkiem rodziny, problemy małżeńskie, samotność i izolacja, rozwód lub odejście partnera, traumy dziecięce,
- pomocy osobom stosującym i doświadczającym przemocy domowej,
- pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi,
- pomocy osobom niepełnosprawnym,
- niwelowania problemów związanych z zaburzeniami zachowania dzieci i młodzieży,
- pomocy osobom współzależnym,
- pomocy pracownikom socjalnym w rozwiązywaniu problemów z klientem,
- diagnozowania i prowadzenia poradnictwa oraz terapii dla osób sprawujących rodziną pieczę zastępczą, opiniowanie kandydatów na rodziny zastępcze,
- pomocy pedagogicznej dzieciom kierowanym do pieczy zastępczej i ich opiekunom oraz rodzicom biologicznym dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- dokonywania okresowej oceny dzieci przebywających w pieczy zastępczej i rodzin zastępczych,
- diagnozowania i udzielania porad rodzinom z problemami opiekuńczo – wychowawczymi,
- rozwiązywania problemów wychowawczych związanych z funkcjonowaniem dziecka w domu rodzinnym i szkole.

Powyższa pomoc świadczona była m.in. w ramach realizowanych programów:

- Grupa terapeutyczna dla dzieci,
- Grupa terapeutyczna dla młodzieży,

- Grupa wsparcia dla ofiar przemocy,
- Grupa terapeutyczna dla rodzin,
- Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych,
- Grupa terapeutyczna dla dzieci moczających się,
- "Program wspierający powrót osób bezdomnych do społeczności", realizowany w partnerstwie z Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Koszalińskie. Dyżury specjalistów (psycholog, pedagog i prawnik) w siedzibie świetlicy integracyjnej przy ul. Łużyckiej 12A,

2) informacji o obowiązujących przepisach prawa:

- rodzinnego i opiekuńczego,
- zabezpieczenia społecznego,
- ochrony praw lokatorów.

### 5.5. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Ośrodek realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, finansowane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, pełniąc obsługę administracyjną Funduszu.

**Tabela nr 29.** Liczba osób, którym przyznano dofinansowanie oraz wydatkowanie środków na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej w latach 2013-2015

Rodzaje zadań	2013 r.		2014 r.		2015 r.	
	Liczba osób/ podmiotów	Kwota w tys. zł	Liczba osób/ podmiotów	Kwota w tys. zł	Liczba osób/ podmiotów	Kwota w tys. zł
Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	158	136,2	133	116,0	100	99,9
Dofinansowanie zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	229	258,0	283	381,4	292	507,3
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny - dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej	-	-	1	7,8	-	-
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych	54	139,1	24	59,6	4	19,5
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji	-	-	9	34,7	-	-

i turystyki osób niepełnosprawnych - dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej							
<b>OGÓŁEM</b>		x	<b>533,3</b>	x	<b>599,5</b>	x	<b>626,7</b>
Finansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej Nr 1 i Warsztatu Terapii Zajęciowej Nr 2		2	1 693,3	2	1 693,3	2	1 759,1
w tym:	dofinansowanie wypłacone ze środków PFRON	x	1 524,0	x	1 524,0	x	1 583,2
	środki własne Miasta	x	169,3	x	169,3	x	175,9

Źródło: MOPS Koszalin

W 2015 roku w stosunku do 2014 roku wydatkowano więcej środków na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych z uwagi na większy niż w roku poprzednim limit środków PFRON przyznany Uchwałą Nr VIII/75/2015 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 26 marca 2015 r., zmieniony Uchwałą Nr XIII/150/2015 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 24 września 2015 r. Na dofinansowanie zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych wydatkowano środki PFRON i Miasta ogółem w wysokości 2 385,8 tys. zł.

Ośrodek sprawuje nadzór merytoryczny nad działalnością Warsztatu Terapii Zajęciowej Nr 1 przy ul. Budowniczych 6 w Koszalinie oraz Warsztatu Terapii Zajęciowej Nr 2 przy ul. Wyspiańskiego 4 w Koszalinie i dofinansowuje ich koszty na podstawie umów o finansowaniu działalności Warsztatów, zawartych z jednostką prowadzącą Warsztaty - Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Kołem w Koszalinie. Z terapii zajęciowej w Warsztatach do 27 grudnia 2015 r. korzystało 107 osób niepełnosprawnych z upośledzeniem umysłowym w różnym stopniu, a od 28 grudnia 2015 r. korzystało 109 osób, w tym w:

- WTZ Nr 1, ul. Budowniczych 6 - 50 osób,
- WTZ Nr 2, ul. Wyspiańskiego 4 - 59 osób.

Zgodnie z zapisem wymienionej ustawy, współfinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej w 2015 roku odbywało się ze środków PFRON w wysokości 90% kosztów – 1 583,2 tys. zł, oraz 10% kosztów ze środków Miasta w wysokości 175,9 tys. zł.

#### **Pilotażowy program „Aktywny samorząd”**

W 2015 roku realizowany był przez Ośrodek pilotażowy program „Aktywny samorząd” Moduł I i Moduł II, finansowany ze środków PFRON, którego celem głównym było

zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Program obejmował następujące obszary wsparcia:

–**Moduł I:**

1) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

- Zadanie 2 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,

2) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,

3) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- Zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,

4) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej,

–**Moduł II** – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, która obejmuje:

- opłatę za naukę (czesne),
- dodatek na pokrycie kosztów kształcenia,
- dodatek na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego – w przypadku osób, które mają wszczęty przewód doktorski, a nie są uczestnikami studiów doktoranckich.

**Tabela nr 30.** Dofinansowanie w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2015 roku

Wyszczególnienie	Liczba osób niepełnosprawnych	Kwota w tys. zł
<b>Moduł I:</b>		
Obszar C - Zadanie 2	1	1,5
Obszar C - Zadanie 4	1	4,3
Obszar D	7	9,9
<b>Moduł II</b>	47	158,3
<b>Ogółem:</b>		<b>174,0</b>

Źródło: MOPS Koszalin

## 6. Mierniki realizowanych zadań

### 6.1. Świadczeniobiorcy systemu pomocy społecznej

W 2015 roku Ośrodek realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej i objął wsparciem 2 394 rodziny, składające się z 4 385 osób.

**Tabela nr 31.** Środowiska korzystające z pomocy społecznej z tytułu ustawy o pomocy społecznej w latach 2013-2015

Rok	Liczba środowisk objętych pomocą Ośrodka	Liczba osób w tych środowiskach
2013	2 971	5 411
2014	2 505	4 592
2015	2 394	4 385

Źródło: MOPS Koszalin

Z danych pochodzących z roku 2014 w stosunku do danych z roku 2015 wynika, iż nastąpił spadek ogólnej liczby środowisk korzystających ze wsparcia systemu pomocy społecznej.

### 6.2. Powody przyznania pomocy rodzinom objętym pomocą społeczną

Najczęściej występujące powody trudnej sytuacji życiowej klientów przedstawia poniższa tabela.

**Tabela nr 32.** Najczęściej występujące powody trudnej sytuacji życiowej rodzin klientów systemu pomocy społecznej w latach 2013 – 2015 (dane tabeli nie sumują się)

Powód trudnej sytuacji życiowej klientów	Liczba rodzin		
	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Ubóstwo	2 360	2 006	1799
Bezdomność	143	143	126
Bezrobocie	1 946	1 612	1339
Niepełnosprawność	1 285	1 230	1167
Długotrwała lub ciężka choroba	1 809	1 736	1686
Potrzeba ochrony macierzyństwa	242	218	269
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	641	513	230
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	47	38	48
Alkoholizm	219	184	184
Narkomania	17	13	18

Źródło: MOPS Koszalin

Najczęstszymi powodami korzystania klientów z pomocy społecznej w 2015 roku było ubóstwo i długotrwała choroba, kolejna grupa to bezrobocie i niepełnosprawność.

### 6.3. Decyzje i odwołania

W 2015 roku wydano **30 368 decyzji**, z tego:

- 14 447 decyzji w sprawie świadczeń z pomocy społecznej,
- 967 decyzji w ramach zadań Działu Opieki Zastępczej,
- 4 358 decyzji w sprawie dodatków mieszkaniowych,
- 1 640 decyzji w sprawie dodatku energetycznego,
- 5 186 decyzji w sprawie świadczeń rodzinnych,
- 793 decyzje w sprawie koszalińskiego becikowego,
- 33 decyzje w sprawie zasiłku dla opiekuna,
- 1 415 decyzji w sprawie funduszu alimentacyjnego,
- 1 529 decyzji dla dłużników alimentacyjnych.

W roku 2015 złożono 135 odwołań, zażaleń, wniosków (pism), od 177 decyzji, postanowień, pism (dot. niezadowolonych wniosków). Ośrodek 10 odwołań od 12 decyzji załatwił we własnym zakresie. Natomiast Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Koszalinie:

- utrzymało w mocy 89 decyzji/postanowień,
- uchyliło 59 decyzji/postanowień w całości lub części (tj. np. uchyliło w całości i przekazało do ponownego rozpatrzenia; uchyliło zaskarżoną decyzję w całości i umorzyło w całości postępowanie I instancji; uchyliło w całości zaskarżoną decyzję i przyznało świadczenie; uchyliło w części i orzekło o przyznaniu świadczenia, uchyliło w części i przekazało do ponownego rozpatrzenia, itp.).
- stwierdziło w przypadku 8 decyzji uchybienie terminowi do wniesienia odwołania przez odwołującego,
- umorzyło postępowanie odwoławcze w 6 przypadkach,
- stwierdziło niedopuszczalność zażalenia/odwołania w 2 przypadkach,
- odmówiło stwierdzenia nieważności decyzji Ośrodka w 1 przypadku. Następnie utrzymało w mocy decyzję własną, tj. SKO. Na skutek tego skarga wniesiona do WSA przez klienta (brak rozstrzygnięcia),
- przywróciło termin do wniesienia odwołania w przypadku 2 decyzji,
- w 1 przypadku na zażalenie na niezadowolony wniosek o przyznanie zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka - SKO wyznaczyło Dyrektorowi dodatkowy termin do rozpatrzenia wniosku i stwierdziło, że niezadowolony wniosek w terminie nie miał miejsca z rażącym naruszeniem prawa,
- uznało zażalenie na niezadowolony wniosek w terminie sprawy wszczętej wnioskiem o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego za niezasadne w 1 przypadku,
- odmówiło przywrócenia terminu do wniesienia odwołania w 1 przypadku,
- zawiesiło postępowanie odwoławcze na wniosek strony w 1 przypadku.

Ponadto Samorządowe Kolegium Odwoławcze w przypadku 4 własnych decyzji odmówiło klientowi uzupełnienia tychże decyzji uznając je za kompletne, a utrzymujących

w mocy decyzje Ośrodka, którymi przyznano stronie pomoc w postaci zasiłków celowych z pomocy społecznej (w przypadku 1 decyzji osoba wniosła skargę do WSA - brak rozstrzygnięcia).

Poza wymienionymi powyżej, w przypadku 8 spraw Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Koszalinie uznało, że nie były to odwołania/ zażalenia.

Ponadto Ośrodek 8 razy wystąpił do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Koszalinie o stwierdzenie nieważności 18 decyzji. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Koszalinie stwierdziło nieważność w części lub całości 14 decyzji, w przypadku 4 decyzji nie znalazło podstaw do wszczęcia z urzędu postępowania w sprawie stwierdzenia ich nieważności.

#### 6.4. Skargi

W 2015 roku do Ośrodka wpłynęło 36 skarg (w tym 1 skargę włączono do sprawy jako materiał dowodowy zgodnie z art. 234 kpa i załatwiono w trakcie toczącego się postępowania administracyjnego, w którym została wydana decyzja administracyjna), z czego 1 skargę uznano za zasadną. Skargi dotyczyły działań i zachowań pracowników Ośrodka. Ponadto w roku 2015 wpłynął 1 wniosek.

#### 6.5. Kontrole zewnętrzne

Tabela nr 33. Wykaz kontroli zewnętrznych przeprowadzonych w Ośrodku w 2015 roku

Lp.	Organ kontrolujący	Przedmiot kontroli	Termin kontroli	Wyniki kontroli
1.	Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie	Sposób realizacji zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w okresie od 1 lipca 2013 roku do dnia kontroli.	13-17.03.2015 r.	Działalność MOPS w Koszalinie oceniono pozytywnie z uchybieniami.
2.	Prezydent Miasta Koszalina	Procedury obowiązujące przy wydatkowaniu środków pieniężnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Koszalinie.	01-23.06.2015 r.	Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie.
3.	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie	Świadczenie pomocy osobom starszym przez gminy i powiaty.	08.06-14.07.2015 r.	Działalność MOPS w Koszalinie oceniono pozytywnie.
4.	Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie	Realizacja zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, dot. wypłaty dodatków energetycznych dla odbiorców wrażliwych w powiązaniu z prawidłowością i terminowością wykorzystania dotacji celowych przekazanych gminie w okresie	29.06.2015 r.	Działalność MOPS w Koszalinie oceniono pozytywnie.



		01.01.2014 r. do dnia kontroli.		
5.	Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie	Sposób przyjmowania oraz załatwiania skarg i wniosków w okresie od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 14 lipca 2015 r.	15-16.07.2015 r.	Działalność MOPS w Koszalinie oceniono pozytywnie.
6.	Prezydent Miasta Koszalina	Sposób realizacji zadań gminy wynikających z wieloletniego programu <i>Pomoc państwa w zakresie dożywiania</i> w 2014 r.	27.07-06.08.2015 r.	Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie.
7.	Prezydent Miasta Koszalina	Kontrola problemowa w zakresie procedur naboru na wolne stanowiska urzędnicze	16-17.11.2015 r.	Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie.

Źródło: MOPS Koszalin

## 7. Pomoc środowiskowa

Głównym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie ich do życiowej samodzielności i integracji ze środowiskiem.

Pracownik socjalny podejmuje współpracę z rodziną, bądź osobą, diagnozuje sytuację oraz określa plan pomocy na ich rzecz. Ma to na celu umożliwienie usamodzielniania się rodziny lub osoby, a tym samym pomoc w rozwiązaniu głównych problemów powodujących alienację społeczną. Działania podejmowane w tym zakresie są bardzo zróżnicowane i dostosowane do indywidualnej sytuacji.

Do podstawowych zadań Rejonów Pracy Socjalnej należy m.in.:

- podejmowanie wszechstronnych działań dla rozpoznania potrzeb oraz rozwiązania problemów osób i rodzin potrzebujących pomocy,
- dokonywanie analiz i oceny zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń,
- pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych,
- prowadzenie pracy socjalnej, rozumianej, jako działalność zawodową, skierowanej na pomoc osobom i rodzinom we wzmacnieniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie,
- kompletowanie dokumentów osób ubiegających się o świadczenia pomocy społecznej w oparciu o obowiązujące przepisy,
- inicjowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową,
- współpraca i współdziałanie z innymi instytucjami i organizacjami w celu przeciwdziałania i ograniczeniu patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych.

## 7.1. Praca socjalna

Pracownicy socjalni w oparciu o wywiad środowiskowy dokonują oceny - diagnozy sytuacji osób oraz rodzin i planują pracę socjalną. Pracownicy podejmują pracę socjalną również w środowiskach nie korzystających ze wsparcia finansowego Ośrodka. Często pomoc ta dotyczyła osób psychicznie chorych bądź starszych oraz rodzin z dziećmi. Praca socjalna z tymi osobami polegała m.in. na monitoringu środowiska, pomocy w kontakcie ze służbą zdrowia czy rodziną w celu zapewnienia właściwej opieki, wsparciu przy załatwianiu spraw urzędowych.

**Tabela nr 34.** Liczba rodzin objętych wyłącznie pracą socjalną w 2015 roku

Wyszczególnienie	2015 r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej - ogółem	1 989	3 303
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	355	585

Źródło: MOPS Koszalin

## 7.2. Kontrakt socjalny

Jednym z narzędzi pracownika socjalnego używanym w ramach prowadzenia pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. Kontrakt zawierany jest w sytuacjach, w których istnieje możliwość podjęcia przez osobę lub rodzinę działań mających na celu poprawę własnej sytuacji życiowej, zwłaszcza w sytuacji bezrobocia, problemu z alkoholem oraz problemów opiekuńczo – wychowawczych.

**Tabela nr 35.** Liczba osób, z którymi prowadzono pracę metodą kontraktu socjalnego w 2015 roku

Dysfunkcja	Liczba klientów, z którymi podpisano kontrakt socjalny*
Bezrobocie	60
Długotrwała choroba	30
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	31
Bezdomność	16
Inne (np. przemoc, uzależnienia)	148
Niepełnosprawność	17
<b>RAZEM</b>	<b>239</b>

\*Do jednej osoby może być przypisanych kilka dysfunkcji,

Źródło: MOPS Koszalin

### 7.3. Asystent rodziny

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła możliwość przydzielenia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej - asystenta rodziny.

W 2015 roku w Ośrodku zatrudnionych było 4 asystentów rodziny, którzy objęli wsparciem 54 rodziny z 102 dziećmi.

Do zadań asystentów rodziny należy:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną,
- bezpośrednia praca w środowisku rodzinnym,
- wspieranie rodziny w rozwiązywaniu różnorodnych problemów,
- współpraca z instytucjami oraz innymi podmiotami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi itp.,
- wspieranie aktywności społecznej rodzin i propagowanie pozytywnych wzorców funkcjonowania społecznego,
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym i grupą roboczą,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinach,
- monitorowanie i wspieranie procesu zmian, wzmacnianie i pokazywanie rezultatów własnych osiągnięć, dalsze budowanie postawy aktywnej klienta,
- prowadzenie sprawozdawczości, dokonywanie analiz i przygotowywanie informacji z zakresu realizowanych zadań.

Wyniki realizowanych zadań przez asystentów rodziny w 2015 roku:

- w 15 rodzinach uzyskano poprawę umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- w 13 rodzinach poprawie uległa dbałość o higienę osobistą i stan zdrowia,
- 16 rodziców podjęło pracę,
- 24 rodziny złożyły pisma do sądów i innych instytucji,
- w 15 rodzinach uzyskano poprawę umiejętności rozwiązania problemów opiekuńczo - wychowawczych z dziećmi,
- 12 rodzin zmotywowano do podjęcia terapii: psychologicznej (8 rodzin) i leczenia uzależnienia od alkoholu (4 rodziny),
- 6 osób zmotywowano do podjęcia nauki, celem uzupełnienia wykształcenia,
- 10 osób ukończyło zajęcia edukacyjne w ramach „Szkoła dla rodziców”,
- 3 rodziny otrzymały z zasobów ZBM lokal socjalny.

Inne:

- w 1 rodzinie dzieci powróciły do rodziców biologicznych,
- w 4 rodzinach przywrócono pełne prawa rodzicielskie,
- 3 osoby podjęły odpracowywanie zaległości w ZBM,
- 3 osoby zmotywowano do zarejestrowania w PUP,
- 2 osoby zmotywowano do podjęcia prac społecznie-użytecznych.

#### 7.4. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

W Ośrodku w 2015 roku prowadzone były działania mające na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenia jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie. Zadanie to realizuje Zespół ds. Koordynacji Działań w Zakresie Przeciwdziałania Przemocy. Osoby wchodzące w skład Zespołu są obligatoryjnie powoływane na koordynatorów grup roboczych w ramach realizowanych procedur „Niebieskie Karty”, przeprowadzają wywiady środowiskowe w środowiskach objętych procedurą, a także tworzą pełne diagnozy problemów występujących w rodzinach. Dodatkowo pracownicy Zespołu regularnie monitorują w środowisku funkcjonowanie rodzin objętych procedurą - dzięki stałemu i regularnemu kontaktowi z innymi instytucjami, zaangażowanymi w realizację procedury „Niebieskie Karty”. Ponadto Zespół koordynuje realizację programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc, a także organizuje ze środków finansowych Zespołu Interdyscyplinarne szkolenia dla pracowników instytucji zaangażowanych w tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Koszalina.

Pracownicy Zespołu w ramach konsultacji dla ofiar i sprawców przemocy w siedzibie Ośrodka w 2015 roku przyjęli i zweryfikowali 93 zgłoszenia dotyczące podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie, dla części przyjętych przypadków została wszczęta procedura „Niebieskie Karty”. W każdym z ww. przypadków osoby zgłaszające się uzyskiwały wyczerpujące informacje na temat placówek i instytucji pomocowych, możliwościach uzyskania wsparcia specjalistów, możliwości podjęcia działań we własnym zakresie w celu doprowadzenia do zatrzymania przemocy w rodzinie.

Specjaliści Zespołu wspierają także merytorycznie pracowników socjalnych z Rejonów Pracy Socjalnej, a jednocześnie stanowią także obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarne. Wszystkie osoby wchodzące w skład Zespołu stale podnoszą swoje kwalifikacje i umiejętności.

**Tabela nr 36.** Liczba „Niebieskich Kart” zarejestrowanych w latach 2013-2015

<b>Instytucje wszczynające procedurę „Niebieskie Karty”</b>	<b>2013 r.</b>	<b>2014 r.</b>	<b>2015 r.</b>
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	29	23	18
Policja	63	76	54
Oświata	10	8	3
MKRPA	3	0	1
Służba Ochrony Zdrowia	1	6	2
<b>Razem liczba zarejestrowanych Niebieskich Kart</b>	<b>106</b>	<b>113</b>	<b>78</b>

Źródło: MOPS Koszalin

### **7.5. Pomoc dla osób opuszczających zakłady karne**

Ośrodek udzielił pomocy 48 osobom po opuszczeniu zakładu karnego w formie:

- finansowej tj. zasiłków stałych, okresowych, celowych na zakup żywności, środków czystości, odzieży, obuwia, opału, oraz opłaty składki na ubezpieczenie zdrowotne – 50 świadczeń,
- pomocy w naturze tj. 1 gorącego posiłku w stołówce dla 10 osób,
- pracy socjalnej - 24 osoby.

Wszystkie osoby, które po opuszczeniu zakładu karnego zgłosiły się do Ośrodka w sprawie udzielenia pomocy społecznej zostały poinformowane o możliwości skorzystania z pomocy specjalistycznej w formie konsultacji psychologicznych, pedagogicznych i informacji prawnych. Praca socjalna z ww. osobami polegała przede wszystkim na:

- motywowaniu do podjęcia działań zmierzających do poprawy sytuacji,
- mobilizacji i pomocy w kompletowaniu dokumentów niezbędnych do ubiegania się o orzeczenie stopnia niepełnosprawności – leczenie i starania o orzeczenie,
- kierowaniu do Powiatowego Urzędu Pracy w Koszalinie,
- skierowaniu 17 osób do uzyskania pomocy żywnościowej w PCK,
- skierowaniu 6 osób do Centrum Psychoterapii i Leczenia Uzależnień „ANON”.

### **7.6. Działalność Klubu Integracji Społecznej**

Klub Integracji Społecznej z dniem 30.06.2012 r. został wpisany do Rejestru Klubów Integracji Społecznej Wojewody Zachodniopomorskiego. Oferta Klubu Integracji Społecznej koncentruje się na wyposażaniu uczestników w wiedzę i umiejętności z zakresu wzajemnego wspierania się w pokonywaniu barier i trudności życia codziennego, wymianie informacji i doświadczeń.

Klub Integracji Społecznej prowadzi Punkt Pośrednictwa Pracy Wolontarystycznej (PPPW), wspierający wolontariuszy w codziennej działalności.

W 2015 roku w ramach PPPW podpisano dwa porozumienia o współpracy Partnerów w zakresie promowania wolontariatu i wszystkich wartości z nimi związanych na rzecz dzieci i rodzin z terenu miasta Koszalina, wymagających wsparcia edukacyjnego, objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Takie porozumienia podpisano z Politechniką Koszalińską Wydział Technologii i Edukacji oraz z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Koszalinie.

Zrealizowano 5 porozumień o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych – 5 wolontariuszek, studentek Politechniki Koszalińskiej świadczyło pomoc 6 dzieciom z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W 2015 roku KIS kontynuował współpracę z Centrum Kultury 105 w Koszalinie, w zakresie realizacji akcji „Kino z rodziną” – stanowiącej bezkosztowe działanie na rzecz promowania alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

## **8. Realizacja programów i projektów dotyczących działań z zakresu pomocy społecznej**

### **8.1. Projekt „Nowy zawód-nowa perspektywa”**

Projekt „Nowy zawód – nowa perspektywa”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Priorytet VII Promocja Integracji Społecznej, Poddziałanie 7.2.1. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, realizowany był w okresie 01.12.2013 – 28.02.2015. Partnerem projektu był Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie. Grupą docelową projektu było 30 mieszkańców Koszalina, zagrożonych wykluczeniem społecznym (16 mężczyzn i 14 kobiet), w wieku 18 - 30 lat, posiadających status osoby bezrobotnej, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Koszalinie. W projekcie wzięło udział łącznie 35 osób (z uwzględnieniem rotacji występujących w grupie docelowej), 23 osoby ukończyły udział w projekcie zgodnie z zaplanowaną ścieżką, w tym 21 osób ukończyło 5 miesięczny staż zawodowy.

Celem głównym projektu było zwiększenie szans na rynku pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez zastosowanie kompleksowego systemu działań aktywizacji społecznej i zawodowej w Klubie Integracji Społecznej.

Badanie ewaluacyjne przeprowadzone 3 miesiące po zakończeniu udziału w projekcie wśród 23 uczestników, wykazało iż 15 uczestników podjęło zatrudnienie (65% badanych), z czego 12 osób u pracodawców, u których odbywały staże zawodowe.

Łączna wartość projektu w 2015 r. wyniosła 41,8 tys. zł.

### **8.2. „RAZEM ŁATWIEJ – Koszaliński Program Wspierania Osób z Zaburzeniami Psychicznymi i Niepełnosprawnych Intelaktualnie”**

Projekt „RAZEM ŁATWIEJ – Koszaliński Program Wspierania Osób z Zaburzeniami Psychicznymi i Niepełnosprawnych Intelaktualnie”, współfinansowany ze środków Ministra Pracy i Polityki Społecznej w ramach programu „Oparcie Społeczne dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi”, realizowany był w okresie 01.07.2015 – 31.12.2015. Partnerem projektu był Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDISON” w Koszalinie.

Projekt był działaniem strategicznym, obejmującym w głównej mierze działania interdyscyplinarne w obszarze wsparcia na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawnych intelektualnie i ich rodzin. Realizacja zadania przyczyniła się do poszerzenia i uzupełnienia miejskiej oferty w zakresie zdrowia psychicznego, poprzez stworzenie kompleksowych działań wspomagających funkcjonowanie w społeczeństwie i minimalizujących zjawisko izolacji społecznej osób i rodzin będących w kryzysie.

W ramach projektu:

- uruchomiono Centrum Informacyjno – Doradcze „MOST”. Osoby z zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawne intelektualnie oraz osoby z ich otoczenia do końca grudnia 2015 roku mogły korzystać z nieodpłatnych usług prawnika, psychologa oraz

pracownika socjalnego. W okresie wrzesień – grudzień 2015 roku udzielono łącznie 66 porad,

- zorganizowano zajęcia szkoleniowo-warsztatowe skierowane do:
  - 15 osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnymi intelektualnie, które borykają się z trudnościami w codziennym życiu,
  - 15 osób – członków rodzin i osób z otoczenia osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnymi intelektualnie,
  - 45 pracowników instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych z terenu Koszalina pracujących na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnymi intelektualnie,
- w ramach kampanii społecznej wyprodukowano a następnie emitowano w lokalnej telewizji spot promujący ideę przełamania stereotypów dotyczących oceny przydatności społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi,
- opracowano i wydrukowano 900 sztuk broszury informacyjno-edukacyjnej przedstawiającej ofertę wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawnymi intelektualnie i ich rodzin oraz edukującej w obszarze zdrowia psychicznego,
- w dniach 13-14 listopada 2015 roku odbyła się konferencja w ramach III Koszalińskiego Forum Psychiatrii Środowiskowej, którego współorganizatorem był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszalinie. Konferencja pn. „Druga szansa dla Narodowego Programu Zdrowia Psychicznego” skierowana była do pracowników instytucji i organizacji z terenu województwa zachodniopomorskiego, pracujących z osobami z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnymi intelektualnie, do osób dotkniętych kryzysem i ich rodzin oraz osób zainteresowanych problematyką zdrowia psychicznego,
- zorganizowano tzw. grupy robocze, polegające na cyklicznych spotkaniach specjalistów, których celem było omówienie indywidualnego przypadku oraz opracowanie i realizacja indywidualnego planu pomocy osobie/rodzinie będącej w kryzysie.

Dotacja przyznana przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej na realizację projektu wyniosła 36,0 tys. zł. Wkład własny wniesiony przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszalinie wyniósł 9,2 tys. zł. Łączna wartość projektu (lipiec 2015 r.– grudzień 2015 r.) wyniosła 45,2 tys. zł.

### **8.3. „Program wspierający powrót osób bezdomnych do społeczności”**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszalinie w 2015 roku pełnił funkcję partnera w ramach „Programu wspierającego powrót osób bezdomnych do społeczności”, współfinansowanego ze środków Ministra Pracy i Polityki Społecznej, realizowanego w okresie 01.06.2015 – 31.12.2015 przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Koszalińskie.

Celem projektu było uruchomienie świetlicy integracyjnej dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością przebywających na terenie Miasta Koszalina. Ponadto, celem projektu było zmniejszenie skali bezdomności na terenie miasta oraz zmniejszenie liczby osób bezdomnych pozostających bez pomocy zinstytucjonalizowanej.

Wsparcie oferowane w ramach świetlicy integracyjnej obejmowało dyżury specjalistów oddelegowanych ze strony Ośrodka:

- pedagoga,
- konsultanta,
- psychologa,
- pracownika socjalnego,
- spotkania grupy wsparcia.

Ponadto zorganizowano grupowe warsztaty z zakresu gospodarowania budżetem domowym oraz grupowe warsztaty aktywnego poszukiwania pracy z elementami autoprezentacji, które odbywały się raz w miesiącu. Osobom odwiedzającym świetlicę zapewniono ciepłe napoje, dostęp do komputera, aktualnej prasy i ogłoszeń o pracę.

Celem wzmocnienia wsparcia skierowanego do osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością, w ramach zadania TPBA w Koszalinie zatrudniło 2 asystentów osoby bezdomnej oraz 2 streetworkerów. Zadaniem streetworkerów było docieranie do miejsc niemieszkalnych, w których mogą przebywać osoby bezdomne. Streetworkerzy przedstawiali ofertę wsparcia, zachęcając do przeniesienia się do placówek działających na terenie miasta. Celem asystentów osoby bezdomnej było wsparcie osób potrzebujących w przewyciężaniu trudnej sytuacji życiowej, pomoc w codziennych czynnościach oraz motywowanie do zmiany sytuacji życiowej. Metody pracy streetworkerów oraz asystentów osoby bezdomnej bazowały na narzędziach i rozwiązaniach wypracowanych w ramach projektu „WEKTOR ZMIAN – Koszaliński Program Wspierania Wychodzenia z Bezdomności” realizowanego przez MOPS w Koszalinie w latach 2011-2013.

#### **8.4. „Gminne programy na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego – edycja 2015”**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszalinie w 2015 roku pełnił funkcję partnera w ramach projektu „Gminne programy na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego – edycja 2015”, współfinansowanego ze środków Ministra Pracy i Polityki Społecznej, realizowanego w okresie 01.06.2015 r.– 31.12.2016 r. przez Zarząd Budynków Mieszkalnych w Koszalinie w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy w Koszalinie.

Jednakże z uwagi na liczne nieobecności uczestników projektu na zajęciach, a następnie rezygnacje z udziału w projekcie, przy jednoczesnym braku możliwości zaangażowania nowych uczestników realizacja projektu została przerwana.



### **8.5. Program korekcyjno- edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie**

Program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie to zadanie realizowane z zakresu administracji rządowej, zlecone powiatowi. Program realizowany był w wymiarze 60 godzin zajęć grupowych i indywidualnych. Zajęcia odbywały się w formie grupy otwartej – istniała możliwość dołączenia do programu nowych uczestników w trakcie jego trwania. Program adresowany był do osób stosujących przemoc zarówno kobiet, jak i mężczyzn, a pomoc oferowana w ramach Programu udzielana była bezpłatnie. Celem głównym programu było powstrzymanie osób stosujących przemoc od zachowań niepożądanych i doprowadzenie do zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie. Program ukończyło 6 uczestników (z 7 osób, które przynajmniej 1 raz były na zajęciach).

Program finansowany był ze środków Wojewody Zachodniopomorskiego, kwota wydatkowana na realizację to 5,9 tys. zł.

## **9. Inne zadania realizowane przez MOPS**

### **9.1. Wypoczynek letni**

Ośrodek był organizatorem wypoczynku letniego w formie wyjazdowej (kolonii) dla dzieci i młodzieży w wieku od 7 do 18 lat z rodzin o najniższych dochodach, a w szczególności dysfunkcyjnych, dotkniętych problemem alkoholowym. Do realizacji zadania wybrano organizatora kolonii letnich Poltur Polska Sp. z o.o. z Zielonej Góry. Kolonie zorganizowano w Ośrodku Kolonijnym „Hutnik” w Jastrzębiej Górze, w terminie 28.07-08.08.2015 r. dla 100 osób oraz w Ośrodku Kolonijnym „Marina” w Pucku, w terminie 28.07-08.08.2015 r. dla 20 osób.

Na realizację kolonii wydatkowano kwotę 99,1 tys. zł ze środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

### **9.2. Weekendowe warsztaty wyjazdowe połączone ze specjalistycznymi zajęciami terapeutycznymi**

Ośrodek zorganizował dwa weekendowe warsztaty wyjazdowe połączone ze specjalistycznymi zajęciami terapeutycznymi skierowane do podopiecznych MOPS. Pierwszy wyjazd odbył się w dniach 6 - 8 listopada 2015 roku. W warsztatach uczestniczyły osoby z problemem uzależnienia alkoholowego oraz współuzależnienia, w tym samotne osoby dorosłe oraz rodziny z dziećmi w trzech grupach wiekowych – łącznie 58 osób.

Drugi wyjazd odbył się w dniach 13-15 listopada 2015 roku. W wyjeździe uczestniczyły rodziny zastępcze z dziećmi w trzech grupach wiekowych – łącznie 78 osób.

Celem warsztatów było podniesienie kompetencji społecznych i inteligencji emocjonalnej oraz ukazanie alternatywnych metod spędzania czasu wolnego dla osób dorosłych, dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia alkoholowego.

Tematyka warsztatów była zgodna z zadaniami wynikającymi z art. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Wyjazd sfinansowany został ze środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w kwocie 48,8 tys. zł.

### **9.3. Staże zawodowe i praktyki studenckie**

W roku 2015 w ramach umowy na zorganizowanie stażu dla bezrobotnych zawartej z Powiatowym Urzędem Pracy w Koszalinie, staże odbywało 6 osób bezrobotnych w następujących komórkach organizacyjnych: Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych – 3 stażystów, Dział Dodatków Mieszkaniowych – 1 stażysta, Dział Finansowo - Księgowy – 1 stażysta, Rejon Pracy Socjalnej nr 2 – 1 stażysta.

W roku 2015 Ośrodek przyjął w celu odbycia studenckiej praktyki 1 studentkę z Politechniki Koszalińskiej – Wydział Humanistyczny. Ponadto w Ośrodku praktykę odbyła 1 studentka z Uniwersytetu Gdańskiego – kierunek praca socjalna. łącznie w Ośrodku przeprowadzono 220 godzin praktyk.

Na zasadzie wizyty studyjnej w ramach projektu „LoGo Europe 2015” 2 praktykantów – pracowników pomocy społecznej z Berlina odbywało praktyki w miesiącach wrzesień - październik 2015 roku.

### **9.4. Prace społecznie użyteczne**

Na mocy Porozumienia Nr 8/2015 z dnia 9 lutego 2015 roku, dotyczącego zorganizowania i finansowania prac społecznie użytecznych oraz kierowania do ich wykonywania osób uprawnionych, Ośrodek skierował do Powiatowego Urzędu Pracy w Koszalinie ogółem 167 osób korzystających z pomocy społecznej, które następnie wykonywały prace społecznie użyteczne na 108 stanowiskach.

Osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej kierowano do: Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Koszalinie, Żłobka Miejskiego w Koszalinie, Filharmonii Koszalińskiej, Przedszkola Nr 12 w Koszalinie, Przedszkola Nr 13 w Koszalinie, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszalinie, Polskiego Związku Głuchych w Koszalinie, Polskiego Czerwonego Krzyża w Koszalinie, Bałtyckiego Teatru Dramatycznego w Koszalinie, Stowarzyszenia Przyjaciół Koszalina, Przedszkola Nr 8 w Koszalinie, Stowarzyszenia Koszalińskiego Klubu „Amazonka” w Koszalinie, Przedszkola Nr 15 w Koszalinie, Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Koszalinie, Centrum Kultury 105 w Koszalinie, Hospicjum im. św. Maksymiliana Kolbego w Koszalinie, Domu Samotnej Matki „Dar Życia” w Koszalinie, Przedszkola Nr 14 w Koszalinie, Muzeum w Koszalinie, Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Koszalinie (Schronisko w Koszalinie), Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta w Koszalinie, Specjalistycznego Zespołu Gruźlicy i Chorób Płuc w Koszalinie, Towarzystwa Miłośników Koszalińskiej Wąskotorówki oraz, zgodnie z aneksem nr 1 z dnia

19 sierpnia 2015 roku do Porozumienia Nr 8/2015 z dnia 9 lutego 2015 roku, do Domu Pomocy Społecznej w Koszalinie.

W Ośrodku od marca do września 2015 roku prace społecznie użyteczne wykonywało 10 osób, a od września do grudnia 2015 roku – 9 osób. Prace na stanowisku pracownika biurowego były realizowane w Dziale Opieki Zastępczej, Dziale Świadczeń Rodziny i Alimentacyjnych, Rejonie Pracy Socjalnej Nr 1, Rejonie Pracy Socjalnej Nr 2, Rejonie Pracy Socjalnej Nr 3, Dziale Dodatków Mieszkaniowych oraz na stanowisku pracownika sprząającego w Ośrodku Wsparcia „Złoty Wiek”.

Osoby mogły wykonywać prace społecznie użyteczne w liczbie 10 godzin tygodniowo – nie więcej niż 40 godzin miesięcznie. Koszt 1 godziny pracy wyniósł 8,10 zł.

#### **9.5. Kandydaci na kuratorów lub opiekunów prawnych dla osób częściowo lub całkowicie ubezwłasnowolnionych**

W 2015 roku w odpowiedzi na wnioski z Sądu Rejonowego Ośrodek wskazał łącznie 20 kandydatów do pełnienia funkcji: kuratora dla osoby niepełnosprawnej, kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej, opiekuna prawnego dla całkowicie ubezwłasnowolnionego, opiekuna prawnego. Obowiązek wskazania kandydata przez Ośrodek wynika z dyspozycji wskazanej w art. 149 § 3 ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy.

#### **9.6. Udział w programach lokalnych**

##### **9.6.1. Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli pn. „Bezpieczny Koszalin”**

„Bezpieczny Koszalin” to program, którego celem jest wzrost bezpieczeństwa w Koszalinie, zapobieganie przestępczości i zachowaniom aspołecznym, itp. W ramach programu w 2015 r. Ośrodek realizował następujące działania i akcje:

- prowadzenie pracy socjalnej rozumianej jako działalność zawodowa skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi,
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego,
- pobudzenie społecznej aktywności w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin,
- realizacja programów skierowanych do osób/rodzin uwikłanych w przemoc,
- prowadzenie programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemy,ci,
- umieszczanie małoletnich ofiar przemy,ci w rodzinach zastępczych, pogotowiu rodzinnym, placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- udzielanie pomocy w ramach funkcjonowania: Centrum Kryzysowego dla Kobiet i Kobiet z Dziećmi przy ul. Harcerskiej 17 i Domu Samotnej Matki przy ul. Wojska Polskiego 13.

### **9.6.2. „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Koszalin na lata 2009-2015”**

Ośrodek koordynuje realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta. Całość polityki społecznej Koszalin oparta jest na uzupełnianiu działań ustawowych poprzez działalność i świadczenie pomocy przez jednostki Miasta oraz organizacje pozarządowe, wspólnej realizacji celów i zadań stawianych nie tylko przez Strategię, ale również poprzez poszczególne programy profilaktyczne i naprawcze oraz projekty z zakresu polityki społecznej.

Działalność Zespołu ds. wdrażania i monitorowania Strategii objęła przygotowanie sprawozdania z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Koszalin za rok 2014, sprawozdanie zostało przyjęte Uchwałą Rady Miejskiej Nr X/120/2015 z dnia 28 maja 2015 r.

Informacja z realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Koszalin na lata 2009-2015” za 2015 r. zostanie przedstawiona Radzie Miejskiej odrębnym sprawozdaniem.

### **9.6.3. Koszaliński Program Wychodzenia z Bezdomności i łagodzenia Jej Skutków na lata 2010-2015 „DROGOWSKAZ”**

DROGOWSKAZ jest programem przyjętym przez Radę Miejską w Koszalinie i realizowanym od 2010 roku. Z uwagi na fakt, iż program nie dysponuje własnym budżetem jego cele i zadania realizują poszczególne instytucje i organizacje pozarządowe z terenu miasta pracujące z i na rzecz osób bezdomnych oraz zagrożonych bezdomnością.

Program skupia się wokół działań:

- profilaktycznych (diagnoza środowisk zagrożonych bezdomnością, zmiana wizerunku osób bezdomnych w odbiorze społecznym, budowanie modelu współpracy z osobami bezdomnymi),
- osłonowych (zabezpieczenie schronienia i opieki zdrowotnej, zabezpieczenie gorącego posiłku, odzieży i pomocy finansowej),
- integracyjnych (aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezdomnych).

W ramach Programu w roku 2015 kontynuowano współpracę z:

- Komendą Miejską Policji w Koszalinie,
- Strażą Miejską w Koszalinie,
- Okręgowym Inspektoratem Służby Więziennej w Koszalinie,
- Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Koszalińskie,
- Caritas Diecezji Koszalińsko – Kołobrzeskiej ,
- Oddziałem Rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża ,
- Polskim Komitetem Pomocy Społecznej,
- Powiatowym Urzędem Pracy w Koszalinie,

- Ochotniczym Hufcem Pracy Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży w Koszalinie,
- Ośrodkiem Terapii i Opieki nad Nietrzeźwymi Sp. z o.o.,
- Centrum Psychoterapii i Leczenia Uzależnień „ANON”,
- Strażą Ochrony Kolei.

W ramach Programu w 2015 roku, poza bieżącym udzielaniem wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym problemem bezdomności lub nim zagrożonym, Ośrodek prowadził ilościowy monitoring zjawiska bezdomności na terenie miasta w formie kwartalnych sprawozdań.

Sprawozdanie za rok 2015 z realizacji Koszalińskiego Programu Wychodzenia z Bezdomności i Łagodzenia jej Skutków na lata 2010 – 2015 będzie stanowiło załącznik do sprawozdania ze „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Koszalin na lata 2009 – 2015”.

#### **9.6.4. „Miejski Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2013-2015”**

Jednym z programów realizowanych przez Ośrodek jest „Miejski Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2013 –2015”. Głównym celem Programu w zakresie dotyczącym wspierania rodziny jest zapewnienie dziecku i rodzinie bezpieczeństwa socjalnego i publicznego oraz szerokiego dostępu do wychowania, edukacji, kultury, służby zdrowia, sportu i rekreacji. Główne cele założone w programie oscylują w czerech najważniejszych obszarach funkcjonowania rodziny, a są nimi: poprawa funkcjonowania rodziny, poprawa sytuacji dziecka w środowisku nauczania, promocja zdrowia mieszkańców oraz rozwój sportu i rekreacji, a także zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.

Sprawozdanie za rok 2015 z realizacji Miejskiego Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2013 –2015 zostanie przedstawione Radzie Miejskiej odrębnym sprawozdaniem.

#### **9.6.5. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Koszalina na lata 2011-2015**

Program został przyjęty Uchwałą Nr XV/181/2011 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 27 października 2011 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015”.

Powyższy program realizowany jest przez przedstawicieli lokalnych instytucji oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Głównym celem programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenia jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie z uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi. Cele

szczegółowe założone w programie oscylują w pięciu najważniejszych obszarach związanych z przeciwdziałaniem przemocy, które są zbieżne z celami strategicznymi i operacyjnymi zawartymi w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Koszalin na lata 2009-2015” oraz „Miejskiego Programu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej na lata 2013 - 2015”.

Sprawozdanie z realizacji ww. programu za 2015 rok zostanie przedstawione Radzie Miejskiej odrębnym sprawozdaniem.

## **10. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi**

### **1) współpraca z Domem Pomocy Społecznej w Koszalinie to m.in.:**

- prowadzenie postępowań w zakresie kierowania i umieszczania w DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych,
- wydawanie decyzji administracyjnych przyznających pobyt w Dziennym Domu Pomocy Złoty Wiek i Dziennym Domu „Senior-WIGOR-Pogodna Jesień”,
- wydawanie decyzji administracyjnych dotyczących przyznawania usług opiekuńczych,

### **2) współpraca z Publicznym Ośrodkiem Adopcyjnym w Koszalinie to m.in.:**

- zgłaszanie do ośrodka adopcyjnego informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- dokonywanie z udziałem przedstawiciela ośrodka adopcyjnego oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej,
- dokonywanie z udziałem przedstawiciela ośrodka adopcyjnego oceny rodziny zastępczej, pogotowia rodzinnego i rodzinnych domów dziecka,
- przekazywanie oświadczeń opiekunów prawnych dzieci oraz oświadczeń woli małoletnich dotyczących zgody na przysposobienie,

### **3) współpraca z Miejską Poradnią Pedagogiczno – Psychologiczną to m.in.:**

- kierowanie rodziców z dziećmi na konsultację do poradni,
- pomoc w uzyskaniu przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny diagnoz, opinii oraz orzeczeń z zakresu funkcjonowania dzieci pozostających pod opieką poradni,

### **4) współpraca z pedagogami szkolnymi z terenu Koszalina to m.in.:**

- pomoc w pozyskaniu stypendium dla uczniów,
- wymiana informacji dotyczącej funkcjonowania dziecka i jego zachowania w celu pomocy i wspomagania rozwoju dzieci i młodzieży,

### **5) współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Koszalinie to m.in.:**

- wymiana informacji dotyczących osób zarejestrowanych w PUP szczególnie w zakresie ofert pracy, kursów szkoleń,
- korzystanie z systemu SEPI w celu uzyskania informacji dotyczących statusu osoby ubiegającej się o udzielenie pomocy społecznej,

### **6) współpraca z Sądem Rejonowym w Koszalinie i Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej to m.in.:**

- pozyskiwanie informacji o funkcjonowaniu rodziny w środowisku,
- udzielanie informacji o sytuacji rodzinnej osób pozostających pod opieką asystenta rodziny,
- bieżące informowanie sądu o sytuacji rodzinnej podopiecznych,
- wspieranie rodzin, udzielania pomocy w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych,

**7) współpraca z placówkami służby zdrowia to m.in.:**

- przyjmowanie zgłoszeń pielęgniarek środowiskowych oraz lekarzy o osobach wymagających wsparcia Ośrodka,
- ustalanie terminów wspólnych wizyt lub indywidualnych wizyt i wejść w środowisko,

**8) współpraca z Zarządem Budynków Mieszkalnych w Koszalinie to m.in.:**

- sporządzanie opinii na temat sytuacji materialno-bytowej klientów,
- informowanie o lokalach zdewastowanych przez klientów Ośrodka,
- pozyskanie informacji na temat osób, które odpracowują zadłużenia czynszowe oraz osób mających zadłużenia czynszowe (celem pomocy w uzyskaniu możliwości odpracowania długu),
- zgłaszanie potrzeb podopiecznych w zakresie wymiany okien, drzwi, wstawiania szyb, zamków w drzwiach, awarii budynku, zagrożenia epidemiologicznego,
- zgłaszanie przypadków zajęcia pustostanów przez nieuprawnione osoby,
- wspólne wejścia w środowisko,

**9) współpraca z Komendą Miejską Policji i Strażą Miejską w Koszalinie to m.in.:**

- patrolowanie Koszalina w ramach akcji zima,
- wnioski o interwencje,
- asystowanie pracownikowi socjalnemu w środowiskach, gdzie jego bezpieczeństwo może być zagrożone,
- pozyskiwanie informacji dotyczących przeprowadzanych interwencji w miejscu zamieszkania świadczeniobiorców,

**10) współpraca z Okręgowym Inspektoratem Służby Więziennej w Koszalinie to m.in.:**

- udostępnianie przebywającym i opuszczającym Zakład Karny w Koszalinie i Areszt Śledczy w Koszalinie materiałów informacyjnych dotyczących obszaru działania Ośrodka oraz innych instytucji świadczących pomoc na rzecz osadzonych i opuszczających ZK i AŚ,
- objęcie pomocą osób opuszczających ZK i AŚ oraz ich rodziny pomocą wynikającą z ustawy o pomocy społecznej,

**11) współpraca z Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Koszalinie to m.in.:**

- nadzór merytoryczny nad działalnością Warsztatów Terapii Zajęciowej,
- wydawanie decyzji administracyjnych przyznających pobyt osobom z niepełnosprawnością intelektualną w Środowiskowym Domu Samopomocy przy ul. Budowniczych 6,

**12) współpraca z Fundacją na Rzecz osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Nowe Życie” to m.in.:**

- wydawanie decyzji administracyjnych przyznających pobyt osobom z zaburzeniami psychicznymi w dwóch środowiskowych domach samopomocy: Filia „Odrodzenie” przy ul. Odrodzenia 34 i Filia „Przyszłość” przy ul. Zwycięstwa 119,

**13) współpraca z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Spółka z o. o. w Koszalinie to m.in.:**

- realizacja zadania - sprawienie pochówku osób bezdomnych, samotnych, nieznanym, dzieci martwo urodzonych,

**14) współpraca z Kołem Koszalińskim Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta to m.in.:**

- realizacja zadania – codzienne przygotowywanie, wydawanie i umożliwienie spożycia gorącego posiłku dla dorosłych podopiecznych Ośrodka,
- współpraca w zakresie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej - udzielanie schronienia osobom bezdomnym przebywającym na terenie Miasta Koszalina (kierowanie i wydawanie decyzji na schronienie),

**15) współpraca ze Stowarzyszeniem „S.O.S.” w Koszalinie to m.in.:**

- realizacja zadania – codzienne przygotowywanie, wydawanie i umożliwienie spożycia gorącego posiłku dla dorosłych podopiecznych Ośrodka,

**16) współpraca z Centrum Kultury 105 w Koszalinie to m.in.:**

- udział podopiecznych Ośrodka w akcji „Kino z rodziną” w bezpłatnych lub za 1 zł seansach filmowych,

**17) współpraca z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:**

- wnioskowanie o podjęcie leczenia odwykowego,

**18) współpraca z Centrum Psychoterapii i Leczenia Uzależnień „ANON” to m.in.:**

- kierowanie na terapię osób uzależnionych od alkoholu i dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym,

**19) współpraca z Oddziałem Rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża to m.in.:**

- kierowanie podopiecznych Ośrodka do PCK w celu uzyskania pomocy żywnościowej (w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, w 2015 roku z czterech Rejonów Pracy Socjalnej pomocą żywnościową objęto 2 982 osób),

**20) współpraca z Caritas Diecezji Koszalińsko – Kołobrzeszkiej to m.in.:**

- współpraca z koordynatorem Centrum w zakresie możliwości umieszczenia osoby w Centrum Kryzysowym i udzielenia dalszej pomocy i wsparcia,
- informowanie podopiecznych Ośrodka o możliwości korzystania z zaopatrzenia w żywność, odzież i środki higieny osobistej w Caritas, oraz możliwości skorzystania z łaźni,
- współpraca z Domem Miłosierdzia - pracownicy socjalni udzielili wsparcia mieszkańcom i pracownikom Domu w zakresie pomocy określonej w ustawie o pomocy społecznej,



## 21) inne:

- w dniu 5 grudnia 2015r. Ośrodek po raz trzynasty zorganizował zabawę mikołajkową dla dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym. W tegorocznym spotkaniu wzięło udział 612 dzieci w wieku od 1 do 15 roku życia, zabawa odbyła się w Centrum Rozrywki „Na pięterku”, przy ul. Jana Pawła II 15,
- uczniowie Liceum Ogólnokształcącego nr 2 w Koszalinie zorganizowali spotkanie wigilijne i ufundowali paczki świąteczne dla dzieci (w wieku 3-13 lat) podopiecznych Ośrodka,
- Stowarzyszenie „Młodzi Demokraci” ofiarowało w formie darowizny artykuły papiernicze zebrane podczas akcji, które przekazano rodzicom – łącznie obdarowanych zostało 96 dzieci.

## 11. Działalność Informacyjno-promocyjna

Ośrodek realizuje założenia Miasta w zakresie polityki informacyjnej oraz promocyjnej na rzecz mieszkańców, przede wszystkim rodzin objętych wsparciem lub potrzebujących pomocy. Ośrodek pomaga w trudnych życiowych sytuacjach, prowadzi akcje społeczno – informacyjne adresowane do grup zagrożonych marginalizacją, wykluczeniem społecznym.

W 2015 roku przeprowadzono następujące działania w tym zakresie:

- z okazji jubileuszu 25-lecia powołania do życia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszalinie, przy współudziale instytucji i organizacji na co dzień ściśle z nim współpracujących, wyprodukowano spot promocyjny, którego celem było ukazanie szeregu zadań realizowanych przez pracowników w poszczególnych komórkach organizacyjnych, a także podkreślenie wielości przemian, które nastąpiły wraz z rozwojem Ośrodka. Do udziału w przedsięwzięciu zaproszono m.in.: Straż Miejską, Policję, Caritas, Dzienny Dom Pomocy „Złoty Wiek”, Towarzystwo Pomocy Dzieciom, Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta i Sąd Rodzinny. Spot dostępny jest pod adresem: <https://www.youtube.com/watch?v=ANxGJFa2Rww>,
- udzielenie informacji na temat pracy asystenta rodziny i pracownika socjalnego do TV Szczecin,
- udzielenie informacji na temat pracy pracowników socjalnych do TV Max z okazji dnia pracownika Socjalnego,
- udzielenie informacji na temat zmiany wysokości kryterium dochodowego w świadczeniach rodzinnych do Radia Koszalin,
- udzielenie informacji na temat pomocy świadczonej osobom bezdomnym do TV Max, Głosu Koszalińskiego, Radia Koszalin i Radia Plus,
- włączenie się do akcji „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przesłaniem”, w dniach 23.02.2015 r. - 27.02.2015 r. pracownicy ZPP pełnili dyżury osobiste

i telefoniczne w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszalinie, codziennie w godzinach od 7:00 do 15:00,

- strona internetowa [www.mops.koszalin.pl](http://www.mops.koszalin.pl) i BIP Ośrodka – bieżąca aktualizacja w zakresie świadczonej pomocy, terminów wypłat świadczeń, adresów i telefonów kontaktowych do poszczególnych komórek organizacyjnych Ośrodka itp.

## **12. Wybrane działania w celu poprawy funkcjonowania Ośrodka**

W roku 2015 podjęto w Ośrodku działania, mające na celu poprawę warunków pracy pracowników Ośrodka oraz zwiększenie poczucia zadowolenia klientów ze świadczonych usług, a mianowicie:

### **1) w zakresie remontów, modernizacji i adaptacji:**

- remont 7 pomieszczeń biurowych w budynku przy al. Monte Cassino 2,
- remont 1 pomieszczenia biurowego w budynku przy ul. Podgórnej 16,

### **2) w zakresie wyposażenia:**

- na bieżąco zabezpieczano stanowiska pracy w niezbędne wyposażenie,

### **3) w zakresie komputeryzacji:**

- zakupiono 18 zestawów komputerowych z oprogramowaniem i urządzeniami peryferyjnymi,
- wymieniono centralę telefoniczną w siedzibie Ośrodka,
- zakupiono urządzenie sieciowe NAS (serwer plików).

## **13. Potrzeby**

### **1) Potrzeby w zakresie remontów, modernizacji i adaptacji:**

– planowane remonty:

- remont pomieszczeń biurowych w siedzibie Ośrodka (około 25 pomieszczeń),
- remont korytarza na parterze w siedzibie Ośrodka,
- remont 3 toalet na parterze w siedzibie Ośrodka,
- remont pomieszczeń piwnicznych (korytarza) w budynku przy ul. Podgórnej 16,
- malowanie 15 pomieszczeń biurowych w budynku przy ul. Podgórnej 16,
- malowanie 5 pomieszczeń biurowych i korytarza oraz kompleksowy remont 2 pomieszczeń biurowych w budynku przy ul. Morskiej 43,
- bieżące remonty w ramach potrzeb.

### **2) Potrzeby w zakresie inwestycji w infrastrukturę informatyczną:**

– planowane inwestycje:

w celu pełnego wykorzystania "Zintegrowanego Systemu Informatycznego" konieczna jest budowa sieci teleinformatycznych w budynkach przy ul. Podgórnej 16 i ul. Morskiej 43. Sieć światłowodowa jest realizowana przez Gminę Miasto Koszalin. Pozostaje, więc jedynie przygotować infrastrukturę informatyczną w połączonych

jednostkach. W pomieszczeniach użytkowanych przez MOPS w budynku przy al. Monte Cassino 2 sieć teleinformatyczna jest w pełni przygotowana. Pozostają lokalizacje przy ul. Podgórnej 16 i ul. Morskiej 43. Wykonanie sieci teleinformatycznej w wymienionej lokalizacji, wraz z odpowiednimi urządzeniami sieciowymi i centralkami telefonicznymi pozwoli również obniżyć koszty usług telefonicznych w związku z możliwością zrezygnowania z co najmniej kilku linii telefonicznych.

**3) Potrzeby w zakresie komputeryzacji:**

- wymiana serwera w siedzibie Ośrodka.
- zintegrowanie wszystkich jednostek organizacyjnych Ośrodka, w tym Rejonów Pracy Socjalnej, poprzez połączenie ich siecią światłowodową, poprzez budowę wewnętrznych sieci teleinformatycznych w budynku przy ul. Podgórnej 16 oraz przy ul. Morskiej 43,
- wymiana najstarszych zestawów komputerowych – 35 zestawów wraz z urządzeniami peryferyjnymi i oprogramowaniem.

**4) Potrzeby w zakresie bezpieczeństwa pracowników:**

- instalacja systemów monitoringu i ochrony w miejscach potencjalnie narażonych na niebezpieczne zdarzenia,

**5) Potrzeby w zakresie prawidłowego funkcjonowania Ośrodka w 2016 roku:**

W związku z wejściem w życie od 1 kwietnia 2016 roku ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Program „Rodzina 500 +”) konieczne jest przeprowadzenie zmian organizacyjnych i technicznych (przygotowanie dodatkowych pomieszczeń oraz ich kompleksowe wyposażenie) poprzez docelowe przeniesienie do innego budynku Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych, Działu Dodatków Mieszkaniowych i przeniesienie Rejonu Pracy Socjalnej Nr 2 i Nr 4 z ul. Podgórnej 16 do siedziby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszalinie przy al. Monte Cassino 2. Proponowane zmiany organizacyjne wpłyną na poprawę warunków i jakości pracy pracowników Ośrodka oraz poprawę warunków funkcjonowania Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

## Wykaz wykresów i tabel

**Wykres nr 1.** Liczba osób korzystających z zasiłków stałych w latach 2013-2015

**Tabela nr 1.** Zatrudnienie w MOPS w Koszalinie w podziale na komórki wg stanu na 31.12.2015 r.

**Tabela nr 2.** Pracownicy zatrudnieni na stanowisku pracownik socjalny z podziałem na komórki organizacyjne wg stanu na dzień 31.12.2015 r.

**Tabela nr 3.** Wykształcenie pracowników MOPS w Koszalinie w podziale na komórki wg stanu na 31.12.2015 r.

**Tabela nr 4.** Szkolenia pracowników w 2015 roku

**Tabela nr 5.** Wydatki na realizację wszystkich zadań Ośrodka w latach 2014-2015

**Tabela nr 6.** Realizacja pomocy społecznej w formie zasiłków celowych i okresowych oraz składek na ubezpieczenie społeczne w latach 2013-2015

**Tabela nr 7.** Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na podstawie wydanych decyzji w latach 2013-2015

**Tabela nr 8.** Liczba gospodarstw domowych, którym przyznano dodatki mieszkaniowe w latach 2013-2015

**Tabela nr 9.** Wypłata dodatków mieszkaniowych w latach 2013-2015

**Tabela nr 10.** Typy gospodarstw domowych, którym przyznano dodatki mieszkaniowe w latach 2013-2015

**Tabela nr 11.** Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2013-2015 z uwzględnieniem rodzaju schorzenia (stan na dzień 31 grudnia)

**Tabela nr 12.** Średni koszt utrzymania w domach pomocy społecznej oraz średnia dopłata gminy

**Tabela nr 13.** Liczba osób i wydatkowane kwoty na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne w latach 2013-2015

**Tabela nr 14.** Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2013-2015

**Tabela nr 15.** Rodzaj i wysokość świadczeń rodzinnych wypłacanych w 2015 roku

**Tabela nr 16.** Liczba wniosków przyjętych w 2015 roku w porównaniu do lat 2013 i 2014

**Tabela nr 17.** Zestawienie liczby osób korzystających ze świadczeń w latach 2013 – 2015

**Tabela nr 18.** Wydatkowane kwoty na świadczenia rodzinne w latach 2013-2015

**Tabela nr 19.** Wydatkowane kwoty na zasiłki dla opiekunów w 2014 roku i 2015 roku

**Tabela nr 20.** Liczba wniosków oraz kwoty wypłaconych świadczeń w latach 2013 – 2015

**Tabela nr 21.** Kwoty należności od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych wierzycielom świadczeń w latach 2013-2015

**Tabela nr 22.** Kwoty odzyskane od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń osobom uprawnionym w latach 2013-2015

**Tabela nr 23.** Wypłata dodatków energetycznych w latach 2014-2015

**Tabela nr 24.** Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka w 2015 roku

**Tabela nr 25.** Świadczenia wypłacone w 2015 roku rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka

**Tabela nr 26.** Wysokość świadczeń udzielonych w 2015 roku usamodzielnianym wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej

**Tabela nr 27.** Wysokość świadczeń udzielonych w 2015 roku usamodzielnianym wychowankom instytucjonalnej pieczy zastępczej

**Tabela nr 28.** Liczba osób usamodzielnianych korzystających ze świadczeń w latach 2013-2015

**Tabela nr 29.** Liczba osób, którym przyznano dofinansowanie oraz wydatkowanie środków na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej w latach 2013-2015

**Tabela nr 30.** Dofinansowanie w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”

**Tabela nr 31.** Środowiska Koszalinia korzystające z pomocy społecznej z tytułu ustawy o pomocy społecznej w latach 2013-2015

**Tabela nr 32.** Najczęściej występujące powody trudnej sytuacji życiowej rodzin klientów systemu pomocy społecznej w latach 2013 – 2015 (dane tabeli nie sumują się)

**Tabela nr 33.** Wykaz kontroli zewnętrznych przeprowadzonych w Ośrodku w 2015 roku

**Tabela nr 34.** Liczba rodzin objętych wyłącznie pracą socjalną w 2015 roku

**Tabela nr 35.** Liczba osób, z którymi prowadzono pracę metodą kontraktu socjalnego w 2015 roku

**Tabela nr 36.** Liczba „Niebieskich Kart” zarejestrowanych w latach 2013-2015